

የተቀጠፉ አበቦች

**የሴትን ውጫዊ ብልት መቀረጥ
እና
መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምላሽ**

በሳንዲ ዊልኮክስ

እና

አሪና ሾርት

**ተጨማሪ ማስታወሻ
በተሾመ ነጋሽ**

© A M Willcox 2005

የአማርኛው እ.ት.ም 1998 (2006)

Published by: SIM Publishing, Ethiopia

PO Box 127

Addis Ababa Ethiopia

Printed by SIM Press

Permissions:

The Hesperian foundation for the use of the diagram and information about deinfubulation from *Where Women Have No Doctor* by Burns, Lovich, Maxwell and Shapiro.

Exerpts from:

Female Circumcision by Ephihenia Gachiri © Paulines Publications Africa. P.O. Box 49026, Nairobi, Kenya.

«መጽሐፍ ቅዱስ፣ አዲሱ መደበኛ ትርጉም © 1993 ዓ.ም በኢንተርናሽናል መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ታተመ::»

Cover design: (የሽፋን ሥዕል) Arina Short (አሪና ሾርት)

ትርጉም:- ዮዲት ኃይሉ

እርማት:- በኃይሉ ሽብሩ

ዋና አርታኢ:- ዘነበ ገብረሐና

የኮምፒውተር ጽሑፍ:- ዓለምፀሐይ አውነቱ

Dewey catalogue information

261.835

WIL Willcox, Sandy.

Cut flowers: female genital mutilation and a biblical response / Sandy Willcox.

1. Female Genital Mutilation. 2. Female Genital Mutilation—Biblical view.

3. Female Genital Mutilation—Medical view. I. Title.

ምስጋና

ኤስ ኣይ ኤም (SIM) እና ኢቫንጀሊካል ቲዎሎጂካል ኮሌጅ (ETC) ይህንን ሥራ ለማጠናቀቅ ጊዜዬን ልጠቀምበት እንድችል ረድተውኛል።

በለ ጤና የሚናገረውን ክፍል ሐኪሞች (GP's)፣ የቀዶ ጥገና ባለሙያዎች (Surgeons)፣ የማኅፀን ሐኪሞች (Gynaecologists) እና ነርሶች አንብበውታል። ከእነርሱም ውስጥ አብዛኛዎቹ አፍሪካውያንን ሴቶች በማከም ልምድ ያላቸው ናቸው። ብዙ ሰዎች የቀረውን የመጽሐፉን ክፍል ወይም ከፊሉን አንብበው ጠቃሚ አስተያየታቸውን ሰጥተዋል። አግባብነት ያለውን የመጽሐፉን ክፍል በማንበብና እውነተኛ አስተያየታቸውን በመስጠት «ለተገዲዎች የሚሆን እርዳታ» በሚል ርእስ ሥር የቀረበውን ጽሑፍ እንደ ገና እንድንሠራው ያደረጉንን የኢቲሲ ሴት ተማሪዎች በተለየ ሁኔታ ለማመስገን እፈልጋለሁ።

ወንዶች እና ሴቶች ተማሪዎች እንዲሁም ባልደረቦቻችን ጽሑፉን ከማንበባቸው በተጨማሪ ለጉዳይ ጥናቶች (Case Studies) የሚሆኑ መረጃዎችን ሰጥተውናል። ሥራዎቻቸው ጥቅም ላይ የዋሉት በፈቃድ ከመሆኑም በተጨማሪ፣ ከየት እንደ ተወሰዱ ተጠቅሷል። አንዳንድ ቦታ ግን፣ በጥያቄያቸው መሠረት የሰዎቹ ስም እና ማንነት እንዳይጠቀስ ተደርጓል።

ብዙ ሰዎች የዚህ መጽሐፍ ሥራ እንዲጠናቀቅ ገንዘብ ሰጥተዋል። ሌሎች ብዙዎች ደግሞ ይህ መጽሐፍ ፍሬ እንዲኖረው ጸልዩዋል፤ ይህ ሥራቸው ከጌታ በስተቀር ለሌላ የማይታይ እና የማይታወቅ ነው። እግዚአብሔርም ጸሎታችንን ሰምቶ ይህንን መጽሐፍ የኢትዮጵያን ሴቶችን ወደ ራሱ አሳብ የማምጫ መንገድ ያድርገው።

የመረጃ ምንጮችን ለመጥቀስ እና መረጃዎችን ለመጠቀም የባለቤቶቹን ፈቃድ ለማግኘት የተቻለው መከራ ተደርጓል። ነገር ግን፣ የተዘለለ ተገኝቶ ቢነገረን በደስታ እናስተካክላለን።

ማውጫ

ምዕራፍ አንድ - ደሐራ	1
የቃላት አጠቃቀም	1
የሴት ውጫዊ ብልትን የመቁረጥ ድርጊት ታሪካዊ አመጣጥ ..	3
የሴት ውጫዊ ብልትን የመቁረጥ ድርጊት ስፋት መጠን	4
የአቆራረጥ ዓይነቶች.....	6
ምዕራፍ ሁለት - የጉዳይ ጥናቶች	8
የሴት ውጫዊ ብልትን መቁረጥ በኢትዮጵያ	10
ሴራሌዮን	24
ኬንያ	26
ግብፅ	30
ምዕራፍ ሦስት	
መጽሐፍ ቅዱስ፣ እግዚአብሔር እና አካላችን	32
ወሲባዊነታችን፣ ፍጥረት እና ውድቀት	35
ግርዘት በብሉይ ኪዳን	45
ግርዘት በአዲስ ኪዳን.....	58
መጽሐፍ ቅዱስ እና ሴቶችን መቁረጥ.....	50
ምዕራፍ አራት	
መጽሐፍ ቅዱስ፣ ባህል እና ለውጥ	52
ቅኝት	53
የሴትን ውጫዊ ብልትን የመቁረጥ ምክንያቶችን	
በተመለከተ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምላሾች	56
ማጠቃለያ	62
ምዕራፍ አምስት	
የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥን በተመለከተ	
የሕክምና ምላሽ.....	63
የሴት መራቢያ ብልቶች ተግባር	64
ከወሊድ ጋር የተያያዙ ችግሮች	70
ከአእምሮ ጤና ጋር የተያያዙ ችግሮች	73
ለአንዳንድ የተለመዱ እምነቶች የሚሰጡ ምላሾች.....	76

ምዕራፍ ስድስት - ለውጥ እና የለውጥ ተቃውሞ	78
በአፍሪካ ድርጊቱን ለመቀየር የተደረገ መከራ	78
ባህልን ለመቀየር የሚደረገው ጥረት ከሥነ ምግባር	
አንጻር ትክክል ነው?	80
ቅርጽ እና ትርጉም	87
ጥቅም ያላቸውን ልዋጮች መጠቀም	90
ሌሎች የለውጥ ወኪሎች	92
ምዕራፍ ስባት - ለተጎዲዎች የሚሆን እርዳታ	95
ለጥቃቱ ስለባዎች የሚሆን እርዳታ	97
የቅጣት አቅጣጫዎች	97
የእርዳታ ምንጮች	101
መፍትሔ ማግኘት የሚገባቸው ጉዳዮች	106
ማጠቃለያ	118
ተጨማሪ ማስታወሻ ለወንዶች:-	
ባሎች ሆይ፤ ሚስቶቻችሁን ውደዱ (በተሾመ ነጋሽ)	118
ተቀጥላ	125
የቃላት መፍቻ	128
ዋቢ መጻሕፍት	130

ምዕራፍ አንድ። ደሐራ

አበቦች እና ሰዎች በእግዚአብሔር የተፈጠሩ ናቸው። ነገር ግን፣ ወንዶችና ሴቶች እግዚአብሔር ከፈጠራቸው ሁሉ የመጨረሻና በጣም ድንቅ ነበሩ። ምክንያቱም፣ እነርሱ ብቻ በእግዚአብሔር አምሳል ተፈጥረዋልና ነው። አበባን መቁረጥ እግዚአብሔር እንድንደሰትበት የሰጠንን አንድን ነገር ማጥፋት ነው። ሰውን መቁረጥ ግን የእግዚአብሔር የራሱ ነጻብራቅ የሆነን ነገር ማበላሸት ነው። ለመሆኑ ይህ የሴትን ውጫዊ ብልት የመቁረጥ ልምድ ምንድን ነው? ለምን በአፍሪካ ውስጥ በብዛት ይደረጋል? ድርጊቱ ለምን አልለወጥ አለ? ስለ ጉዳዩ መጽሐፍ ቅዱስ የሚናገረው ነገር ይኖር ይሆን? ይህንን ሥር የሰደደ ባህላዊ ልማድ ለመቀየር መሞከር ከሥነ ምግባር አንጻር ትክክል ነውን? ይህ መጽሐፍ መልስ ሊሰጥባቸው ከሚሞክራቸው ጥያቄዎች መካከል እነዚህ ጥቂቶቹ ናቸው። ነገር ግን፣ ወደ እነዚህ ጉዳዮች በቀጥታ ከመግባታችን በፊት፣ ስለ ምን እና ስለ እነማን እንደምናወራ ልንግባባ ያስፈልጋል። አዳዲስ ቃላትን ለመረዳት እንዲያስችል፣ በመጽሐፉ ጀርባ ላይ የቃላት መፍቻ በተቀጥላ መልክ አብሮ ቀርቧል።

የቃላት አጠቃቀም

በአሁኑ ጊዜ ባሉ ጽሑፎች ውስጥ፣ የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ የሚለውን ሐሳብ ጥሩ አድርጎ የሚገልጽን ቃል የመጠቀም ጉዳይ ከፍተኛ ክርክር አስነሥቷል። በድሮዎቹ ጽሑፎች ውስጥ፣ በብዛት ጥቅም ላይ ይውል የነበው አገላለጽ፣ የሴት ግርዘት የሚለው ነበር። ይህ አባባል ግን ሐሳቡን በትክክል የመግለጹ ጉዳይ አጠራጣሪ ነው። ምክንያቱም፣ በብዙ ባህሎች ውስጥ ሴቶችንም ሆነ ወንዶችን የመቁረጥ ድርጊት የሚገለጸው በአንድ ቃል ስለ ሆነ፣ ሴቶችን የመቁረጡ አሠራር ከወንዶቹ ግርዘት ጋር ተመጣጣኝ እንደ ሆነ ያስመስለዋል። ይህ ግን ትክክል አይደለም። ስለዚህ ጉዳይ የበለጠ ለመረዳት ምዕራፍ አምስትን ማንበብ ይቻላል። «ግርዘት» የሚለውን ቃል መጠቀም፣ መቆረጡ ለሴቶች ጥሩ እንደ ሆነ ከማስመሰሉም በተጨማሪ፣ አንዳንድ ሰዎች

መጽሐፍ ቅዱስ በሴቶችም ላይ ይፈጸም የሚል እንዲመስላቸው ያደርጋል። እንደዚህ መታሰቡ ግን ያሳዝናል። ምክንያቱም ከአካል አፈጣጠር አንጻር ሲታይ፣ የአንዳንድ ሴቶችን የቂንጥር ሽፋን (ቂንጥርን የሚሸፍን ቁራጭ ቆዳ) መቁረጥ ብቻውን ጉዳቱ ከወንዶች ግርዘት ጋር አኩል ይሆናል። ሌሎችን የሴት የብልት ክፍሎች መቁረጥ ደግሞ የወንድን ብልት በከፊል ወይም ሙሉ በሙሉ እንደ ማስወገድ ያህል ነው። በዚህ ምክንያት የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ፣ የልጃገረዶችንና የአዋቂ ሴቶችን መቆረጥ ለመግለጽ «ግርዘት» የሚለውን ቃል መጠቀም አልፈለገችም።

በጣም የተለመደው፣ በአሁን ጊዜ ጥቅም ላይ እየዋለ ያለውና ከሕክምናም አንጻር ትክክል የሆነው አገላለጽ፣ የሴት ውጫዊ ብልትን መቁረጥ (Female Genital Mutilation) የሚለው ስለ ሆነ፣ በዚህ መጽሐፍ ውስጥም ይህንኑ አገላለጽ ለመጠቀም ተመርጧል። የዓለም የጤና ድርጅት (World Health Organization) የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ (Female Genital Mutilation) ለሚለው አገላለጽ ፍች ሲሰጥ፡- «ባሕላዊ ወይም የሕክምና ባልሆኑ ምክንያቶች የሴትን ውጫዊ ብልት በከፊል ወይም ሙሉ በሙሉ ማስወገድ፣ ወይም በሴት የብልት ክፍሎች ላይ ጉዳት የሚያደርስ አሠራርን ሁሉ ያጠቃልላል።» ብሏል።

ይሁን እንጂ፣ ከሴት ጋር በሚደረግ የግል ጭውውት ውስጥ «የተቆረጠ» የሚለውን ቃል መጠቀም ለሴቶቹ ስሜት ያለመጠንቀቅ እና ጭካኔ ነው። በተለይ ደግሞ የችግሩ ሰለባ የሆነችን ሴት «የተቆረጠች» ብሎ መጥቀስ ደግሞ አስቀድሞ በደረሰው ጉዳት ላይ ሌላ ጉዳት መጨመር ነው። ይህ ደግሞ አላስፈላጊና ጎጂ ነው። «መቁረጥ» የሚለው ቃል «መግረዝ» ከሚለው ቃል የተለየ ትርጉም ስላለው፣ መግረዝ በሚለው ቃል ፈንታ መጠቀሙ ሁልጊዜ ጥሩ ነው። «የሴት ግርዘት» የሚለውን አባባል ዐውዱ ሲጋብዝ ብቻ ተጠቅመንበታል።

የሴትን ውጫዊ ብልት የመቁረጥ ድርጊት ታሪካዊ አመጣጥ

ብዙ ሰዎች የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥን ከአስልምና ጋር ያያይዙታል። ይሁን እንጂ፣ ድርጊቱ የአስልምና መሥራች ከሆነው መሐመድ ሺህ ዓመታት ቀድሞ፣ ከክርስቶስ ልደት በፊት በ2500 በግብፅ አገር ይፈጸም እንደ ነበር መረጃ ያመለክታል። በመሆኑም፣ ድርጊቱ ከአስልምና እምነት መመሥረትም ይቀድማል። መሐመድ ልጁን እንዳስቆረጠ የሚጠቁም መረጃ የለም። ሙስሊሞች በድርጊቱ ትክክለኝነት ላይ ቢከራከሩም፣ አላቡ ግን የቁርአን መሠረት ያለው አይመስልም። ስለ ባህላዊ ልምዶች (ጎጂ ባህሎች) ለመነጋገር በታንዛኒያ ውስጥ ነሐሴ 1992 ዓ.ም ለተሰበሰበው የኢንተር አፍሪካ ኮሚቴ፣ ዶክተር ኬርማኒ ስለ እስላማዊ ወይም ሽሪያ ሕግ እና የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ አስመልክቶ የሚከተለውን ተናግረዋል፡-

የሴቶች ግርዘት የአስልምና ወግ ወይም ሃይማኖታዊ ግዴታ እንዳልሆነ እንረዳለን። በተጨማሪም፣ በከፋ መልኩ የሚፈጸመው ግርዘት ጭራሹንም ከአስልምና እምነት ጋር የሚጸረር ነው። የመደረጉ እና ያለመደረጉ ነገር መወሰን ያለበት ለሕክምና ካለው አስፈላጊነት ወይም ከሰዎቹ ፍላጎት አንጻር እንጂ አንደ ባህላዊ ልምድ ተቆጥሮ ሁሉም ሰዎች ሊፈጸሙት አይገባም። ስለዚህ፣ ድርጊቱ በአስልምና እምነት የሚከለክም ሆነ የሚበረታታ ሳይሆን፣ እንደ ሁኔታው እና እንደ ድርጊቱ አስፈላጊነት እንዲወሰን ተትቷል (ገጽ 82)።

በኢትዮጵያ ውስጥ የሴቶችን ብልት የሚቆርጡት አብዛኞቹ ባህላዊ እምነት የነበራቸው ወይም ክርስቲያኖች ናቸው። ሁለቱም ክርስቲያኖችና ሙስሊሞች አሁን ያላቸውን እምነት ከመያዛቸው በፊት የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ ልምድ ያለው ባህላዊ እምነት የነበራቸው ይመስላል። የአስልምና እምነት የወንዶች ግርዘት እንዲፈጸም ስለሚያዝ፣ ሴቶችንም የመቁረጡ አሠራር በዚህ የእምነት ጥላ ሥር እንደ ቀጠለ ይገመታል።

ክርስቲያን ለሆኑቱ ደግሞ፣ ግርዘት አከራካሪ የሚሆነው ከባህላዊ ሥርዓት ጋር የተያያዘ ነገር ካለው ብቻ ነው። በኢትዮጵያ ውስጥ ባለ አንድ ብሔረሰብ ውስጥ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ክርስቲያን ወንዶች እንዳይገረዙ ወስነዋል። በዚያም የሴቶች ግርዘት ቆሟል። ክርስቲያኖች በሆኑ በሌሎች ቡድኖች ዘንድ ደግሞ፣ የወንዶች ግርዘት ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ተያይዞ ሳይሆን እንደ ባህል ወይም የጤና ልምድ ተቆጥሮ መፈጸም ቀጥሏል። እንዲህ ዓይነት አስተሳሰብ ኖሯቸው ወንዶችን የሚገርዙቱ አብዛኞቹ መሪዎቻቸው ወንዶች ስለ ሆኑ ሴቶችን የመቀረጡ ልምድ ያለ ተቃውሞ ቀጥሏል። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ግርዘት መጽሐፍ ቅዱሳዊ እንደ ሆነ ብቻ አውቆ፣ ከክርስቶስ ጋር የመጣው አዲስ ኪዳን የወንዶችን ግርዘት እንደማያዝ፣ ለሴቶች ደግሞ መቼም እንዳልታዘዘ ያለመረዳት፣ ለዎች ክርስቲያኖች ከሆኑም በኋላም እንኳን ድርጊቱ በሴቶች እና በወንዶች ላይ በተጠናከረ ሁኔታ እንዲፈጸም አስተዋጽኦ አድርጓል።

የሴት ውጫዊ ብልትን የመቀረጥ ድርጊት ስፋት መጠን

የዓለም የጤና ድርጅት እንዳመለከተው፣ 132 ሚሊዮን ያህል ሴቶች ለሴት ውጫዊ ብልት የመቀረጥ ድርጊት ተዳርገዋል። በተጨማሪም፣ ድርጅቱ በሰጠው ግምት መሠረት በየዓመቱ 2 ሚሊዮን የሚሆኑ ሴት ልጆችና አዋቂዎች በዚህ ባለው ቁጥር ላይ ይጨመራሉ። ይህ ቁጥር ውስን በሆነ ጥናት ላይ ተመርኩዞ የተሰጠ በመሆኑ፣ በጣም ግምታዊ ሊሆን ይችላል። ኢትዮጵያን በምሳሌነት ብንወስድ፣ የወሊድ ቁጥር በዓመት በግምት አራት ሚሊዮን ይደርሳል። ከዚህ ቁጥር ውስጥ ግማሽ ያህሉ ሴቶች ሲሆኑ፣ ከእነርሱም ውስጥ ደግሞ 80 በመቶ የሚሆኑት ይቆረጣሉ። ይህ በኢትዮጵያ ውስጥ ያለው ቁጥር ብቻ፣ ለጋብቻ በደረሱ ጊዜ የሚቆረጡትን ሴቶች ሳይጨምር፣ በአንድ ዓመት ብቻ የሕፃናት ተቆራጮቹን ቁጥር ወደ 2 ሚሊዮን ያስጠጋዋል።

በዓለም የጤና ድርጅት ቆጠራ (ጥናት) ውስጥ የተካተቱት

አብዛኞቹ ሴቶች በ28 የአፍሪካ አገሮች ውስጥ የሚኖሩ ናቸው። ከዚህ ውስጥ ድርጊቱ በከፍተኛ ሁኔታ የሚከናወነው በሶማሊያ እና በጅቡቲ ሲሆን፤ ድርጊቱ የሚፈጸምባቸው ሴቶች ቁጥር ወደ 98 በመቶ ያህል ነው። በግብፅ 97 በመቶ፣ በማሊ 94 በመቶ፣ በሴራሊዮን 90 በመቶ፣ በሱዳን 89 በመቶ፣ በኢትዮጵያ 85 በመቶ፣ በጋምቢያ 80 በመቶ ይደርሳል (ኪማኒ)።

ባርከር- ቤንፊልድ የተባለ ሰው በመጽሐፋቸው እንዳስፈሩት፣ የሴትን ውጫዊ ብልት የመቁረጥ ድርጊት በአውሮፓና በዩናይትድ ስቴትስ ኦፍ አሜሪካ እስከ 19ኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻ ድረስ ይደረግ ነበር። በተለይም፣ በአሜሪካ ድርጊቱ እስከ (እ.ኤ.አ) 1937 ዓ.ም ድረስ ቀጥሎ ነበር። በወቅቱ ድርጊቱ ይፈጸም የነበረው እንደ ሕክምና ተቆጥሮ ሲሆን፣ ይኸውም ለወሲብ ልቅነት፣ ለሚጥል በሽታ፣ ለብርክ፣ ለሴጋ እና ለእብደት ችግሮች መፍትሔ ይሆናል ተብሎ ነበር (ገጽ 285-286)። አሁን ግን ስደተኞች እና በጥገኝነት የሚኖሩ እንደገና እያስተዋወቁት ይገኛሉ። አምነስቲ ኢንተርናሽናል እንዳስታወቀው፡-

ድርጊቱ አሁንም በአውስትራሊያ፣ በካናዳ፣ በዴንማርክ፣ በፈረንሣይ፣ በጣሊያን፣ በኔዘርላንድስ፣ በስዊድን፣ በእንግሊዝ እና በዩናይትድ ስቴትስ ኦፍ አሜሪካ ይፈጸማል። አንዳንድ ጊዜ በኢንዱስትሪ በበለጸጉ አገሮች ውስጥ የሚኖሩ ልጃገረዶች ወይም ሴት ሕፃናት ሕጋዊ ባልሆነ መንገድ በዚያው ማኅበረሰብ ውስጥ ነዋሪ በሆኑ ሐኪሞች አማካይነት ይቆረጣሉ። ብዙውን ጊዜ፣ የልምድ ቆራጮች እዚያው አገሮቹ ድረስ እንዲመጡ ይደረጋል፤ ወይም ሴቶቹ ለመቆረጥ ወደ ሌላ አገር ይላካሉ። ነገር ግን ድርጊቱ በእነዚህ በበለጸጉ አገሮች ውስጥ በሚኖሩ ሕዝቦች ምን ያህል የተለመደ እንደ ሆነ የሚገልጽ መረጃ የለም (የአምነስቲ ኢንተርናሽናል ድረ ገጽ)።

እንግሊዝ፣ ስዊድን፣ ቤልጅዬም፣ ቡርኪናፋሶ፣ ጋና፣ ጊኒ ሪፐብሊክ፣ ጋምቢያ፣ ዩናይትድ ስቴትስ፣ ፈረንሳይ እና ጅቡቲ ድርጊቱን የሚያወግዝ ሕግ አላቸው። ነገር ግን፣ በብዙ አገሮች ውስጥ ሕፃናትን ያለአግባብ መጠቀም እንዲሁም የተለያዩ የሁከት

ድርጊቶችን አስመልክቶ የወጡ ሕግጋት የሴት ውጫዊ ብልት ቆራጮችን በመቃወም ሕግ ፊት ለማቅረብ በቂ ናቸው። የኢትዮጵያ ሕገ መንግሥትና የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ድርጊቱን ለይቶ በመቃወም ደንግጓል። (ተቀጥላውን ይመልከቱ።)

ሴቶችን የመቁረጥ ልምድ ያላቸው ማኅበረሰቦች በአብዛኛው ወንዶችንም ይገርዛሉ። ይህ ግን ሁል ጊዜ የሚሆን ነገር አይደለም። ኢትዮጵያ ውስጥ ያሉትን የኤርቦሬና የቁጫ ብሔረሰቦችን በምሳሌነት ብንወስድ፣ እነርሱ ሴቶችን ይቆርጣሉ፣ ወንዶችን ግን አይገርዙም።

የሴት ውጫዊ ብልት የአቆራረጥ ዓይነቶች

የዓለም የጤና ድርጅት፣ የሴትን ውጫዊ ብልት አቆራረጥን በዓይነቱ በአራት መድቦታል። እኔ ደግሞ የበለጠ ግልጽ ለማድረግ፣ የመጀመሪያውን ዓይነት አቆራረጥ ለሦስት ከፍጹሞለሁ። የተለያዩ የአቆራረጥ ዓይነቶች ስለሚፈጸሙባቸው አገሮች እና ሕዝቦችም ጥቂት ምሳሌዎች ቀርበዋል። በአንድ አገር ውስጥ በሚኖሩ ወይም በአንድ ክልል በሚኖሩ ማኅበረሰቦች ውስጥ የተለያዩ ዓይነት አደራረግ ሊኖር እንደሚችል ማሰብ አስፈላጊ ነው። አንድ ሕዝብ ሆነው ሰፊ ማኅበረሰብ ያላቸው እንደ አሮሞ እና አማራ ባሉ ሕዝቦች መካከል እንኳ የአቆራረጥ ልማታቸውን በተመለከተ መለያየት ሊኖር ይችላል።

ዓይነት አንድ

የቂንጥርን ሽፋን ከቂንጥር ከፊል ከፍል ወይም ሙሉ ለሙሉ ጋር አብሮ መቁረጥ።

- የቂንጥርን ሽፋን ማስወገድ። ይህ በብዙ የአፍሪካ አገሮች ውስጥ የሚደረግ ሲሆን፣ ድርጊቱም «ሱና» ተብሎ ይጠራል።
- ቂንጥርን ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል ማስወገድ። በኢትዮጵያ ውስጥ የትግሬ እና ጀበርቲ ማኅበረሰቦች ያደርጉታል።
- ቂንጥርን ሳይነኩ፣ የብልትን ንዑስ ከንፈር በከፊል

ማስወገድ። በኢትዮጵያ ውስጥ የአማራና የአገው ሕዝቦች
ያደርጉታል።

ዓይነት ሁለት

ቂንጥርን እስከ ሽፋኑ እና ንዑስ ከንፈርን በከፊል ወይም ሙሉ
በሙሉ አብሮ መቁረጥ።

- በኢትዮጵያ ውስጥ የጉራጌ፣ የስዋሃይክ፣ የትግራይ
ትግራዎች፣ የጎንደር አማሮችና የኦሮሞ ሕዝቦች
ያደርጉታል።

ዓይነት ሦስት

ውጫዊ ብልትን ሙሉ በሙሉ መቁረጥና የብልትን አፍ
መስፋት ወይም ማጥበብ። እንደዚህ ዓይነቱ አቆራረጥ «መቁረጥና
መስፋት» ወይም በእንግሊዝኛ 'infibulation' ይባላል።

በኢትዮጵያ ውስጥ በቆቱ፣ በአፋር፣ በብሉን፣ በትግሬ፣
በራሻይዳ፣ በሳሆ፣ በቤንሻ እና በኤርቦሬ ሕዝቦች መካከል
ይደረጋል።

ዓይነት አራት

ምድብ ውስጥ ያልገቡ።

- <ኢንትሮሲሽን> (Introcision)። ይህ ከልክ ያለፈ አቆራረጥ
ሲሆን፣ እንዲህ ዓይነት አቆራረጥ ሲፈጸም የውጭውና
የውስጡ የብልት ክፍሎች ይቆረጣሉ። ይህ የሚደረገው
በአውስትራሊያ፣ ፒት-ፓታ በሚባል ማኅበረሰብ ውስጥ
ነው።
- ቂንጥርንና የብልትን ከንፈር መውጋት፣ መብሳት፣
መቁረጥና መተልተል።
- ቂንጥርንና የብልትን ከንፈር መወጠር፣ ለምሳሌ፣ በሩዋንዳ
ይደረጋል።
- በማቃጠል መተኮስ። የሚወጋ ነገር በብልት ክፍተት ውስጥ
በመስደድ እንዲደማ እና እንዲጠብ ማድረግ ነው።

ምዕራፍ ሁለት። የጉዳይ ጥናቶች

በአንድ የከተማ ሆስፒታል ውስጥ የምትሠራ አንዲት ነርስ፣ ሁለት ልጃገረዶች ለመቆረጥ እርሷ ወደምትሠራበት ክፍል መምጣታቸውን ተገነዘበች። የቆረጣው ዓይነት፣ ቂንጥርን ማስወገድ እና የባልትን አፍ ማጥበብ ነበር። በወቅቱ ድርጊቱን የሚከለክል ሕግ የወጣ ቢሆንም፣ በተገቢው መልኩ በሥራ ላይ መዋል ግን አልጀመረም ነበር። ታዲያ ይህች ነርስ ልጃገረዶቿን ባሉበት ትታ፣ ድርጊቱን ሊያስቆም የሚችል የሆስፒታል ኃላፊ መፈለግ ጀመረች። ነገር ግን፣ ያሰበችውን ከማድረግ በፊት ቆረጣው ተጠናቀቀ። ወደ ክፍሏ በተመለሰች ጊዜ፣ ሁሉም ነገር አልቋል፤ ቂንጥሮቹ ተቆርጠው በሳህን ላይ ተቀምጠዋል፤ የልጆቹም ብልቶች ግጥም ተደርገው ተሰፍተዋል። ስሜት እንዳይኖራቸው በሚቆረጠው አካባቢ ማደዝዝዣ ስለ ተደረገላቸው የጤና ባለሙያው ሥራውን ማከናወን ችሏል። ይህ ባይሆን ኖሮ ግን፣ ልጆቹ ከሕመማቸው ሥቃይ የተነሣ እያለቀሱ እና እየተወራጩ አላሠራም ሊሉ ይችሉ ነበር። እነዚህ ልጆች በወቅቱ ፈገግ ሊሉ ይሞክሩ ነበር፤ ሥቃዩ ግን ከጥቂት ቆይታ በኋላ ይመጣል። መጀመሪያ፣ ማደዝዝዣው የሚሠራበት ጊዜ ሲያበቃ ያማችዋል። በኋላ ደግሞ፣ የሠርጋቸው ቀን ማታ፣ ቀጥሎ ደግሞ በወሊድ ጊዜ ሌላ ሥቃይ ይሆናል። ለእነዚህ ሴቶች ግን ባለመቆረጥ ምክንያት ከማኅበረሰባቸው በመገለል ከሚደርስባቸው ሥቃይ የሚበረታ ሌላ ሥቃይ የለም።

ግርዘት፣ መቁረጥ፣ ማስወገድና ቆርጦ ማውጣት የሚሉት ቃላት፣ የአቆራረጡ ዓይነቶች፣ ድርጊቱን ስለሚፈጽሙ አገሮች እና ሕዝቦች የተሰጡ የቁጥር መረጃዎች፣ እንዲሁም የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ የሚያስከትላቸውን አደጋዎች በሚያስረዱ የሕክምና ገለጻዎችን የተሞሉ ብዙ ጽሑፎች፣ «ችግሩን» ለማስወገድ ወደ መሞከር እና ወደ ተግባር በቀላሉ ይመሩናል። ይህንን ስናደርግ ግን፣ የሴትን ውጫዊ ብልት የመቁረጥ ድርጊት የሰዎች፣ የባህላቸው እና የእሴቶቻቸው ጉዳይ መሆኑን

እንዘነጋለን። የሴትን ውጫዊ ብልት የመቁረጥ ድርጊት የሕክምናውን እውነታዎች ካለማወቅ በልጃገረዶችና በሴቶች ላይ የሚፈጸም ወይም ደግሞ እነርሱን ለመጉዳት ታስቦ የሚደረግ ነገር አይደለም። ይልቁንም፣ መቁረጡ ለሰዎቹ የማንነት መገለጫ እና የማገበረሰቡ አካል የመሆን ስሜት እንዲሰማቸው የሚያደርግ ጠቃሚ ድርጊት ነው።

የሴትን ውጫዊ ብልትን መቁረጥ፣ ሰዎችንና ባህላቸውን የሚመለከት ድርጊት ነው። ቢሆንም ግን፣ የሴቶችን ጤና የሚጎዳ የባህል ክፍል ነው። ስለዚህም፣ ከድርጊቱ ጋር ተያይዘው የሚከሰቱ የሕክምና ችግሮችን መረዳት አስፈላጊ ነው። ነገር ግን፣ ድርጊቱን የሕክምና ችግር ብቻ እንደ ሆነ አድርገን ከተረዳነው፣ የሕክምና መፍትሔዎችን ብቻ እንፈልጋለን። በአንዳንድ የአፍሪካ አገሮች፣ ችግሩን ከሕክምና አንጻር መፍትሔ ለመስጠት ተሞክሮ ነበር። ይህን ማድረግ ግን መቆረጡ በንጽሕና እና ሥቃይ በቀነሰ መልኩ እንዲፈጸም አደረገው እንጂ ድርጊቱን አልቀየረውም። ሰዎቹ ድርጊቱን የሚፈጽሙበትን ምክንያቶች በመረዳት፣ ዘላቂ ለውጥን ለማምጣት ተስፋ የሚሰጥ ሁኔታ ካለ በዛ አቅጣጫ መንቀሳቀስ አለብን። የዓለም የጤና ድርጅት ዋና ጸሐፊ የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥን አስመልክቶ ለድርጅቱ የጤና ኮሚሽን ሲናገሩ እንዲህ ብለዋል፡-

... ሁልጊዜ መሥራት ያለብን የሰውን ባሕርያት እና ባህላዊ እሴቶችን ከግምት ውስጥ በማስገባት ነው። ያለበለዚያ ግን ድርጊቱን በሚፈጽሙት እንዲሁም መፈጸማቸውም ትርጉም እና ጥቅም በሚሰጣቸው ዘንድ ሥራችን ትርጉም ቢሰ ይሆናል።

ጉዳዩ ስለ ሰዎች እንደ መሆኑ መጠን፣ በዚህ መጽሐፍም ቅድሚያ በመስጠት የምንነጋገረው ስለ ሰዎች እና ባህሎቻቸው ነው። የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ ከፈጻሚዎቹ ባህል አንጻር ለመግለጽ እንዲያስችል በባህሉ ውስጥ እንዲሁም ውጪ ያሉ ሰዎች ስለ ድርጊቱ የሚሉትን ለማየት እንሞክራለን። ብዙ

ልማዶች፣ የአቆራረጥ ዓይነቶች እና ድርጊቱን ለመፈጸም አነሣሽ የሆኑ ምክንያቶች አሉ። የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊዎች የሚኖሩት በኢትዮጵያ ውስጥ እንደ መሆኑ መጠን፣ ወደዚህ አገር የማድላት ነገር ይኖራል። ቢሆንም ግን፣ በኢትዮጵያ የሚደረገው በሌላ የአፍሪካ ክፍሎች የሚደረገውን የሚወክል ይመስላል። ይህንን መጽሐፍ እያነበብን ስንሄድ፣ ድርጊቱን ለመፈጸም የሚሰጡት ምክንያቶች ጥሩ፣ አንዳንድ ጊዜ ደግሞ መጥፎ ወይም ደግሞ ትክክለኛ ባልሆነ መረጃ ላይ የተመሠረቱ መሆናቸውን እንረዳለን። በተጨማሪም፣ ድርጊቱ ለመቀየር ለምን አስቸጋሪ እንደ ሆነ እና የድርጊቱ ተቀባይነት አድጎ በዓለም ዙሪያ እንዴት ሚሊዮኖችን ሊነካ እንደ ቻለ ጥልቅ ግንዛቤ ይኖረናል ብለን እናስባለን።

የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ በኢትዮጵያ ቅኝት

በኢትዮጵያ ውስጥ ካሉት ከ80 - 100 ከሚደርሱት ብሔረሰቦች ውስጥ የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ የማይፈጽሙት 28ቱ ብቻ ናቸው። እነዚህ ብሔረሰቦች በአብዛኛው በደቡብ የአገሪቱ ክፍል የሚገኙ ሲሆን፣ ይኸውም የሐመር፣ በና፣ ሙርሲ እና የመኤን ብሔረሰቦችን ያጠቃልላል። አምስት ብሔረሰቦች ውጫዊውን የብልት ክፍል ሙሉ ለሙሉ ቆርጠው እንደሚሰፉ (Infibulation) ይታወቃል። አብዛኞቹ ግን የሚያደርጉት ቂንጥርን ማስወገድ (ሱና) ወይም ቂንጥርን በከፊል ወይም ሙሉ ለሙሉ ማስወገድን (Clitorectomy) ነው (የአቆራረጡን ዓይነት በምዕራፍ 1 ውስጥ ይመልከቱ)። ድርጊቱን በከፍተኛ ሁኔታ የሚፈጽሙት ሁለት ብሔረሰቦች አማራና ኦሮሞ ሲሆኑ፣ ቆረጣው የሚፈጸመው በልጅቱ ወይም በገራዦቹ ቤት ውስጥ ነው። ድርጊቱ በሚፈጸምበት ጊዜ የልጅቱ ወላጅ እናት ወይም የዓይን እናት ልጅቱን ያቅፋና ዓይኗን ይሸፍኗታል። በዳሰነች እና በጉራጌዎች ዘንድ ደግሞ መቁረጡን የሚፈጽሙት ከማኅበረሰቡ እንደ መቀላቀያ ሥርዓት አድርገው ነው። እንደ ሐዲያ ባሉ ብሔረሰቦች ዘንድ ደግሞ ለአቅሙ ሔዋን መድረሻ ዕድሜ የሚከበርበት የጉርምስና ሥርዓት ነው። ብዙውን ጊዜ ድርጊቱ በሚፈጸምበት ጊዜ ግብዣ ይዘጋጃል። ይህም የቤተሰቡ

የሀብት መገለጫ እንደ ሆነ ይቆጠራል። ድግስ ካልተዘጋጀ ግን፣ ቆራጫ(ጨ) ምግብና ቡና ይሰጣታል (ጠዋል)። ብዙውን ጊዜ ቆራጮች ለሚሰጡት አገልግሎት በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት ይከፈላቸዋል። የክፍያው መጠን የተለያየ ሲሆን፣ ከ5 እስከ 20 ብር ሊደርስ ይችላል።

ቢላዋ፣ ምላጭ፣ ሹል ድንጋይ ወይም የጣት ጥፍር ለመቀረጫነት ያገለግላሉ። በአንዳንድ ሁኔታዎች ውስጥ ሱና (የቂንጥርን ሽፋን መቀረጥ) በሚፈጸምበት ጊዜ፣ ሽፋኑ በተፈጥሮ ሳይኖር ከተገኘ ልጅቱ አትቆረጥም (የአቆራረጥ ዓይነቶችን በምዕራፍ 1 ውስጥ ይመልከቱ)። እንዲህ ዓይነቱ ሁኔታ በሚያጋጥምበት ጊዜ ልጅቱ «በማርያም ተገርዛለች» ይባላል። ከቆረጠው በኋላ ቁስሉን ለማዳን ፌጠ፣ የእምቧጮ ቅጠል፣ የቀበቴ ቅጠል፣ እንቁላል፣ አመድ፣ ከሰል፣ ቅቤ፣ አልኮልና እና የመሳሰሉት ነገሮች በቁስሉ ላይ ይደረጋሉ። የልጅቱ እግሮች በአንድ ላይ ሊታሠሩም ይችላሉ። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ መዳኑን ለማፋጠን ልጅቱ የሚጨስ እሳት ከሥራ ተቀምጦ እንድትታጠን ይደረጋል።

መቀረጥና መስፋት (Infibulation) ወይም ዓይነት ሦስት በሚደረግበት ጊዜ፣ የሽንት መውጫ ቀዳዳ እና የብልቱ አፍ አብሮ ያለመስፋቱን ለማረጋገጥ ስንጥር ይጠቀማሉ። ይህ ስፌት የሚፈታው ልጅቱ ልታገባ ስትል ወይም ካገባች በኋላ ባልየው ብልቱን ታግሎ በሚያስገባበት ጊዜ ነው። ይህንን ሲያደርግ አዲሷ መሽራ እየተወራጨች እንዳታስቸግረው አብዛኛውን ጊዜ ይመታታል። ለእንደዚህ ዓይነት ሴት ግንኙነት ማድረግ በራሱ የሚያም ሲሆን፣ ሥቃዩ የበለጠ የሚበረታው ግን ብልትን በጉልበት (ፀጋይል) ለማስገባት በሚሞክርበት ጊዜ በሚፈጠረው መላላጥ ነው። ባልየው ለተወሰነ ጊዜ ከሚስቱ ጋር በማይኖርበት ወቅት፣ ሚስቱ ታማኝ ሆና እንድትቆይ በሚል ሰበብ ድጋሚ መስፋት የሚደረግበትም ጊዜ አለ (የኢትዮጵያ ኅጂ ባህል አስወጋጅ ኮሚቴ፣ 52፣56)።

የኢትዮጵያ ኅጂ ባህል አስወጋጅ ኮሚቴ፣ (እ.ኤ.አ) በ1998 ዓ.ም የመነሻ ጥናት (Baseline Survey) አድርጎ ነበር። ይህ ጥናት

የቡድን ውይይትን አካቶ ነበር። ጥልቅ ውይይት ከተደረገባቸው ውስጥ 23 ብሔረሰቦች ድርጊቱን በተጠናከረ ሁኔታ የሚፈጽሙ ሲሆኑ፤ 24ቱ ግን ፈጽሞ አያደርጉትም። ውጫዊውን ብልት ሙሉ ለሙሉ የማስወገድ ልምድ ያላቸው ኤርቦሬዎች፤ 98 በመቶ ያህሉን ሴቶች የሚቆርጡት ወላይታዎች እንዲሁም የሙርሲ፤ የመኤን እና የበና ብሔረሰቦች በቡድን ውይይቱ አማካይነት ከተጠኑት ውስጥ የሉበትም (የኢትዮጵያ ንጂ ባህል አስወጋጅ ኮሚቴ፤ 100-102)።

ደገኛ አማሮች

ወንዶች የሚገረዙት በስምንተኛ ቀናቸው ሲሆን፤ ሴቶችም እንዲሁ ሁልጊዜ ባይሆንም በአብዛኛው ግን የሚቆረጡት በሰባተኛ ቀናቸው ነው። ረዳቶች (የዓይን አባቶች /አናቶች/) ሕፃኑን/ኗን አቅፈው ሲይዙ፤ ቆራጩ/ጫ ደግሞ የመቁረጡን ተግባር ያከናውናሉ። ፌጦ ሞቅ ባለ ቂቤ ተደባልቆ ይቀባና ቁስሉ ይታሰራል። ከዚያም በወሊዱ ጊዜና ከዚያም በኋላ የረዱ ሁሉ ገንፎ ይጋበዛሉ። ቀደም ባሉት የ24 ሰዓታት የጊዜ ክልል ውስጥ ወሲብ የፈጸሙ ሁሉ ጥላ ናቸው ይባላል። ጥላ የሚለው ቃል ሌላ ፍቺ ቢኖረውም፤ በዚህ ዐውድ ግን ርኩስ ወይም የሚጉዳ የሚል ትርጉምን የያዘ ነው። እነዚህ ሰዎች ቁስሉ እስከሚድን ድረስ ሕፃኑ/ኗ ወዳሉበት ቤት እንዳይገቡ ይከለከላሉ። የተወለደውን ልጅ/ልጁት ከጥላ ለመጠበቅ የእንጋይ ፍሬና ሣሪቲ በበሩ ላይ ይሰቀላል፤ ይህም የተወለደውን ልጅ ከጥላ ለመታደግ ተጨማሪ መከላከያ ነው (ተረፈ፤ 44-45)

ቤተሰቡም በግ ወይም ዶሮ ያርድና ደሙ ይረጫል። በተጨማሪም፤ አረቂ በቤቱ ማዕዘናት እንዲሁም በበር እና በመስኮት ይፈነጠቃል። ይህ ሁሉ የሚደረገው፤ አድባሯን ደስ ለማሰኘት ነው። መቆረጡ የሚሰጠው ምክንያት ሴቲቱ ጭምት እንድትሆን እና ትዳርን አሻፈረኝ እንዳትል እንዲሁም የማትጣላ እና የበለጠ ታዛዥ እንድትሆን ያደርጋታል የሚል ነው። በተጨማሪም፤ በወሲብ ለመርካት የሚወስድባትን ጊዜ ይቀንሳል ይባላል።

የጂማ ኦሮሞዎች

አልዋል አደም የተባሉ ሰው እንደ ጻፉት፤ በጅማ ኦሮሞዎች ዘንድ ወንዶች የሚገረዙት በተወለዱ በ40 ወይም በ41ኛ ቀናቸው ሲሆን፤ የሴቶች መቆረጥ የሚፈጸመው ደግሞ ሰባት ዓመት ሲሆናቸው ነው። ሥርዓቱ በሚፈጸምበት ቀን ሁለት የቅርብ ሰዎች (ጃላ) ይገኛሉ። እነዚህ ጃላ የሚሆኑት ከልጆቹ ወላጆች መካከል ለአንዱ የቅርብ ዓደኞች የሆኑ ሰዎች ሲሆኑ፤ ግርዘቱ በሚፈጸምበት ቀን ገንዘብ ወይም ስጦታን ለወላጆች ያመጣሉ። ድርጊቱ በሚፈጸምበት ጊዜ አንዱ/ዱ ጃላ ሕፃኑን/ኗን ሲያቅፍ/ስታቅፍ ሌላኛው/ዋ ደግሞ የሕፃኑን/ኗን ዓይን ይይዛል/ትይዛለች። ቆረጣው በሚፈጸምበት ስፍራ በግ ወይም ዶሮ ይታረድና ደሙ በመሬት ላይ እንዲፈስ ይደረጋል (ገጽ 54)። ሕፃኗ/ኑ ካደጉ በኋላ ሴቷ የእርሷን ጃላ እናትያ ወይም እናት በማለት ስትጠራ፤ ወንዱ ደግሞ የራሱን ጃላ አባትያ ወይም አባቴ ይላል።

በቅርቡ ማለትም በ1994 ዓ.ም፤ ቃለ መጠይቅ ባደረግንበት ጊዜ እንደ ተነገረን፤ ሴቶች የሚቆረጡት ከ10 - 12 ዓመት የዕድሜ ክልል ውስጥ እያሉ ነው። በዕድሜ ተቀራራቢ የሆኑ እናትማማቾች በአንድ ወቅት አብረው ሲቆረጡ ይችላሉ። በተመሳሳይ የዕድሜ ክልል ያሉ ሌሎች ሴት ልጆችም በአካባቢው ካሉ በአንድ ላይ ይቆረጣሉ። በወቅቱ ለወዳጆች እና ለዘመዶች የሚሆን ግብዣ ይዘጋጃል፤ የተቆረጡት ልጆች የቅርብ ዓደኞችም በግብዣው ላይ ይገኛሉ። ከዚያም የተቆረጠችው ልጅ በራሷ ክፍል ውስጥ ታገማለች።

ሴቶች የሚቆረጡት ዝሙትን እንዳይፈጽሙ፤ ታማኝ ለማድረግ ነው። ረጋ ያሉም ይሆናሉ ይባላል። ካልተቆረጡ ግን ባደጉ ጊዜ ተቀባይነት ወይም የአዋቂነት ክብር አይኖራቸውም። «ከተገረዙት» ሴቶች ጋር እንዲቀመጡ አይፈቀድላቸውም።

«ገራዢ» በማየት የተማረ፤ ሴት ወይም ወንድ ሰው ሊሆን ይችላል። ለመቆረጥም የሚጠቀሙት ምላጭ ወይም የተላለ ቢላዋ ነው። ቆራጮች በማሳበረሰቡ ውስጥ በከፍተኛ ደረጃ ይከበራሉ፤

ለሴቶች የሚጠቅም አገልግሎት የሚሰጡ ተብለውም ይሞካሻሉ።

በአካባቢው ከሚኖሩት ውስጥ አምስት በመቶው ያህሉ የክርስትና ሃይማኖት ተከታዮች ናቸው። ድርጊቱን በተመለከተ ጥቂት ትምህርት በቤተ ክርስቲያን ይሰጣል። አንዳንድ ሰዎች፣ በተለይም በከተማ የሚኖሩት፣ ድርጊቱን ለመቀየር የሚፈልጉ ቢሆንም፣ ልጆቹ ለአቅሙሐዋን በሚደርሱ ጊዜ ከማግበረሰቡ የሚደረግባቸው ግፊት፣ ልማዱን መከተልን እንዳይቃወሙት ያደርጋቸዋል።

ከምባታዎች

የሚከተለውን መረጃ የሰጠችን ሴት ወላጅ እናት ክርስቲያን ሆኑና ልጃቸውን ላለማስቆረጥ ወሰኑ። ልጃቸው ግን ክፉኛ ስለ ተሾፈባት አንድ ቀን በምስጢር ከጓደኞቿ ጋር ወደ ቆራጭ ዘንድ ለመሄድ ወሰነች። እናትየውም ይህንን ዕቅዱን ስላወቀ፣ ከልጃቸው ጋር ረጅም ውይይት በማድረግ ድርጊቱን በመፈጸማቸው ምክንያት በጋብቻ ውስጥና በወሊድ ጊዜ ስላጋጠማቸው ችግር አስረዷት። እርሷም በጉዳዩ አመነችበት። በአሁን ጊዜ እርሷ አግብታ በከተማ ውስጥ ትኖራለች፤ የእናቷንም አቋም ታመሰግናለች።

የከምባታ ሴቶች የሚቆረጡት ለአቅሙሐዋን ሲደርሱ ሲሆን፣ ጊዜውም ትምህርት ቤት የሚዘጋበት የክረምት ወቅት ነው። በአካባቢው የሚደረገው የዓይነት ሁለት አቆራረጥ (ቂንጥርን እና የብልትን ንዑስ ከንፈር መቁረጥ) ነው። ድርጊቱ የሚፈጸመው ሴቶች የሰከነ ስሜት እንዲኖራቸው፣ ሰውን የሚያከብሩ፣ ዝምተኞች፣ ገራምና ረጋ ያሉ እንዲሆኑ ነው ይባላል። ይህ የሚደረገው በዋነኛነት፣ በቀላሉ የወሲብ ስሜታቸው እንዳይነቃቃ ነው። ስለዚህም ከጋብቻ በፊት ድንግል ሆነው እንዲቆዩ፣ በትዳር ታማኝ እንዲሆኑ ያደርጋቸዋል። ያልተገረዘች ሴት፣ በማንኛውም ላም ላይ ጉብ እንደሚል ኮርማ ትሆናለች ይባላል።

ሴትን የሚቆርጠው ሴት ወይም ወንድ ሊሆን ይችላል፤ ወንዶችን የሚገርዘው ግን ወንድ ብቻ ነው። መቆረጡ ከሚፈጸምበት ቀን በፊት ባለው ምሽት ሴቱት ጓደኞቿ ልጅቷን ለማበረታታት ይሰበሰቡና ሌሊቱን በሙሉ ሲዘፍኑና ሲጨፍሩ

ያድራሉ። በክርስቲያኖች ቤት ዘፈንና ጭፈራ አይደረግም፤ ምክንያቱም እንደ ኃጢአት ስለሚቆጠር ነው። ፀሐይ ስትወጣ፤ ልጅቱ እንድትታጠብ ወደ ወንዝ ትወሰዳለች። ከዚያም የምትቆረጠው ሴት፤ የቅርብ ጓደኛዋ እና ቆራጫ/ጨ በአካባቢው ወደሚገኘው የእንሰት ማሳ ውስጥ ይገባሉ። የምትቆረጠዋ ልጅ ጓደኛ የሆነች ሴት ዓይኗን ትሸፍናታለች። በወቅቱ መጮህና ማልቀስ አሳፋሪ ነው። የተቆረጠችው ሴት በምታገባበት ጊዜ፤ ይህች ዓይኗን የሽፈነቻት ልጅ ዋነኛ ሚዜ ትሆናለች። የእንሰቱ አንን የውስጠኛው ክፍል ደሙን ለመምጠጥ ያገለግላል። መቆረጡ ከተፈጸመ ከሦስት ቀናት በኋላ፤ ቁስሉን በላባ የምታጸዳ አሮጊት ሴት ትመጣለች።

የልጅቱ ቤተሰቦችም የቀርከሃ ጎጆን ይቀልሳሉ። ይህ ጎጆ ትንሽ በር እንዲሁም ልጅቱ የምትተኛበት መደብ በውስጡ ይኖረዋል። የመቆረጡ ሥርዓት ከተፈጸመ በኋላ የተቆረጠችው ልጅ በጠባቡ በር አልፋ ወደ ጎጆው ትገባለች፤ እስከትድንም ጉጆው የእርሷ ይሆናል። በዚህ ጎጆ ሆና በምታገኘውበት ጊዜ አንድ ሰው ሁል ጊዜ አብሯት ይሆናል። ከሥቃዩ የተነሣ የምግብ ፍላጎት ባይኖራትም እንኳ፤ አብሯት የሚኖረው ሰው ድርሻ፤ የተቆረጠችውን ሴት መመዝገብ ነው። ሥጋ፤ ወተትና ቅቤ ይቀርብላታል። ለመጠየቅ የሚመጡ ጓደኞች ደግሞ ሎሚና ጣፋጮችን ያመጣሉ። በሁለተኛው ወር ማብቂያ ላይ ልጅቱ ወፍራ እና ለትዳር ዝግጁ ሆና ከማገገሚያዋ ትወጣለች።

ልጃገረዶቹ መቆረጥ ባይፈልጉም እንኳ፤ ያደርጉት ዘንድ ከአቻዎቻቸው ግፊት ይደረግባቸዋል። ወጣት ልጃገረዶች ይሸፍባቸዋል፤ ደግሞም ባል እንደማያገኙ ይነገራቸዋል። በተጨማሪም፤ ቂንጥራቸው እስከ ጉልበታቸው ድረስ እንደሚያድግ እና እንደ አውራ ዶር እንደሚያስካኩ ይገለጽላቸዋል። ክርስቲያኖች ደግሞ፤ «የሚሲዮናዊ ሴት ልጅ ከነቂንጥሯ ትመጣለች» ተብሎ ይቀለድባቸዋል። ይህም ሁኔታ ለመቆረጥ ወደ ክሊኒክ መሄድ የመለመድ አዝማሚያ እንዲታይ አድርጓል። ከባህላዊ ቆራጮች ይልቅ የጤና ረዳቶች የበለጠ ይከፈላቸዋል። ምክንያቱም እነዚህ

ሰዎች ድርጊቱን የሚፈጽሙት የመያዝ እና ለፍርድ የመቅረብ አደጋን ተጋፍጠው ስለ ሆነ ነው። አንዳንድ ጊዜ ግን፣ እነዚህ የጤና ረዳቶች የትኛውንም የብልት ክፍል ሳያስወግዱ፣ ደም ፈሰሰ እንዲቆም አድርገው ይቆርጧቸዋል። ልጃገረዶቹም ይህንን ካደረጉ በኋላ፣ ለንደኞቻቸው «ተገርዣለሁ» ይሏቸዋል፣ ሹፈቱም ይቆማል።

በአካባቢው ያሉ አንዳንድ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥን በመቃወም ማስተማር ጀምረዋል። ይህንን በሚያደርጉበት ጊዜ የሚጠቀሙበት አቀራረብ፣ ሰዎች እግዚአብሔር የፈጠረውን ነገር ማበላሸት እንደሌለባቸው፣ ድርጊቱ ለሴቶች ጤና ጎጂ መሆኑንና ወንዶችን መግረዝ ግን መጽሐፍ ቅዱሳዊ እንደ ሆነ ማስተማር ነው። ሴት ልጆችን እና እናቶችን አብረው ያስተምራሉ።

አንድ የከምባታ ሰው የሚከተለውን ገልጿል፡-

«እኔ ከክርስቲያን ቤተሰብ የመጣሁ ነኝ። አንድ ቀን ሚሲዮናውያን የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ ትክክል አይደለም ብለው አስተማሩ፣ አባቴም በአሳባቸው ተስማማ። ድርጊቱ በልጆቹ ላይ እንዳይፈጸም ወሰነ፣ እናቴም ተስማማች። አንድ ቀን ግን፣ አባቴ ለአገልግሎት (ለሥራ) ሲወጣ፣ እናቴ ሴት ልጇቿን አስቆረጠቻቸው። አባቴ ከሄደበት ሲመለስ፣ ስለ ሆነው ነገር ማንም አልነገረውም። እስከ ሞተበት ጊዜ ድረስም ምሥጢር አድርገው ጠበቁት።

መጠይቅ የተደረገላት ወይዘሮም ግብረ ሥጋ ለእርሷ ሥቃይ መሆኑን ገልጸለች። ከባድም ሥራ ስለ ሆነባት ብታቆመው ፈቃዷ ነው። በመቆረጧ ምክንያት የተፈጠረው ጠባሳ ስለማይለጠጥ በወሊድ ጊዜ ችግርን እንደሚፈጥር ተናግራለች።

ሲዳሞዎች

ነጋ በሲዳሞ ከካባቢ ከመጡ በርካታ ሰዎች ጋር ቃለ ምልልስ አድርጓል። ከዚህ በታች ያለው፣ ቃለ መጠይቅ ከተደረገላቸው

ሴቶች መካከል የአንዳንዶቹ ታሪክ ነው። ስለ ድርጊቱ ያላቸው ምላሽ አዎንታዊም፣ አሉታዊም ነው። አዎንታዊዎቹ ምላሾች፣ ለክብራችንና ለማንነታችን ያለን አመለካከት በትክክለኛ መረጃ ላይ የመመሥረቱን አስፈላጊነት ያሳያል። ይህም «ለተጎጂዎች የሚሆን እርዳታ» በሚለው ምዕራፍ ውስጥ የሚታይ ይሆናል።

አንዲት ሴት ታሪኳን እንደሚከተለው ትናገራለች፡-

አውቀዋለሁ! አውቀዋለሁ! ግን በጣም ዘግይቷል። ቢሆንም እስከ አሁን ድረስ በግልጽ ይታወስኛል፤ በቦታው ብዙ ሰዎች ነበሩ። አጎቴ እና ሌሎቹ የቤተሰቤ አባላት በዶቃ እና በአዲስ ልብስ ያስጌጡኝ ጀመር። ከዚያም ውበቱንና ጥንካሬዬን ያደንቁ ጀመር። በወቅቱ ለአቅመ - ሔዋን ደርሼ ነበር። ገራሁ ሴት በድንገት ከተሰበሰበው ሕዝብ መሐል ወጣች። በዚህ ጊዜ ታዲያ ወኔዬ ሁሉ ከድቶኝ መንቀጥቀጥ ጀመርኩ። ለመሮጥ ታገልኩ፣ አለቀስኩ፣ ሽንቴን እንኳ መቆጣጠር አልቻልኩም ነበር። ልብሴ ከላይ ላይ መውለቁን ከማወቁ በፊት ብልቱ ተገልጧል። ለመጨረሻ ጊዜ ያየሁት ቢላዋ የያዙትን የገራሁን ረዳት ነበር። ዓይኔንና አፌን ከደኑኝ። የቻሉትን ያህል ደበደቡኝ። እንዳልነቃነቅ ወደ ታች ጥብቅ አድርገው ያዙኝ። አንዳንዶቹ እግሮቼን በርግደው ሲይዙ፣ ሌሎቹ ደግሞ በእግሮቼ ላይ ቆሙበኝ። በዚያኑ ጊዜ፣ ገራሽ ተብዬዋ እስከምትረካ ድረስ ያለምሕረት መቁረጥ የምትፈልገውን ሁሉ መቁረጥ ጀመረች። በኋላም ቁስሉ መርቅዞ (ኢንፌክሽን ይዞ) ባህላዊ ሕክምና ተደርጎልኛል። ለጥቂት ወራት ያህል ሽንቴን በምሽናበት ጊዜ ያመኝ ነበር። ግንኙነት ማድረግ በጀመርኩበት ጊዜም ለመጀመሪያዎቹ ጥቂት ወራት ያህልም የሕመም ስሜት ነበረኝ። ከእነዚህ ሁሉ አስቸጋሪ ሁኔታዎች በኋላ፣ ስለ ድርጊቱ የተደበላለቀ ስሜት አለኝ። ይህ መደረጉ በኋላው ሕይወቴ በራስ የመተማመን ስሜቴን ጨምሮታል፣ የሕይወት ዓላማንም ሰጥቶኛል። በባሕሉ ውስጥ የጎሳው ሙሉ አባል አድርጎኛል። ከዚያ በኋላ እንዳፍር የሚያደርገኝ ከመሰሎቼ

የሚሰነዘር ግፊት የለብኝም። «ያልተገረዘች» ወይም «ያልተቆረጠች» የሚሉትን ቃላት በሰማሁ ጊዜ ፊቴን እንድሸፍን የሚያስገድደኝ ጎፍረት የለም።

ሌላዋ ሴት ደግሞ ስትናገር፡-

ያገባሁት ሰው ክርስቲያን ነበር። በኋላ ግን ባሌ ያለመገረዜን አወቀ። ያደግኩት ሰዎች ስለ መገረዝ ብዙም በማይጨነቁበት በአዲስ አበባ ከተማ መሆኑን ነገርኩት። ባሌም ያለመገረዜን ላለመውደዱ ብዙ ምክንያቶችን አቀረበልኝ። የሚያሳዝነው ግን፣ ካሉን ሦስት ልጆች መካከል ብቸኛ ሴት የሆነችውን ልጃችንን ትገረዝ ብሎ ድርቅ አለ፤ እኔም እርሷን ለማስገረዝ ተገደድኩ።

የሴት ልጄ የመገረዣ ወቅት በደረሰ ጊዜ፣ የሕክምና ባለሙያ ወዳለበት የግል ሐኪም ቤት ወሰድናት። የቤተሰባችን አባላት ቁጥር ትንሽ ነው፣ በእነዚህም ውስጥ ደግሞ አንዳንዶቹ ክርስቲያን ስለ ነበሩ የግርዛቱ ሥርዓት ከተለመደው በጣም የተለየ ነበር። በግርዛት ወቅት የሚዘፈኑት የወሲብ ዘፈኖችና ሌሎች ሥርዓቶች አልነበሩም፤ ወይም በባህላዊው ሥርዓት እንደሚደረገው ድርጊቱ የተፈጸመው ብልቷ ለሰው ሁሉ በተጋለጠበት ሁኔታ አልነበረም። የልጄም ቁስል አላመረቀዘም። ልጃችንን ለማስገረዛችን እስከ አሁን ድረስ አዝናለሁ። ግን ምን ማድረግ እችል ነበር? ባሌ እና ሌሎች ክርስቲያኖች ድርጊቱ እንዲፈጸም ይጨቀጧቸዋል ነበር። በተጨማሪም፣ ከቤተሰቦቻችን እና ከሌሎችም ግፊት ይደረግ ነበር።

ከተጠለፉና ከተገረዙ በኋላ ያገቡ አንዲት ባልቴት ሲናገሩ፡-

በጠለፋ ማግባት ምንም ችግር የለውም። ምክንያቱም ድርጊቱ የጠለፈውን ሰው ጥንካሬና ጀግንነት የሚያሳይ ነው። ከጠለፋው በኋላ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ማድረግ በራሱ የሚያም ቢሆንም፣ ከሥቃዩ ጋር ግን መኖር ነበረብኝ። ይህ ባህላችን ነው። በኋላ ግን ከሕመሙና ከብርቱው የጠለፋ ጉዳት

ድኛለሁ። ጉዳቱ መመታትን፣ ማንገላታትን እና በኃይል የግብረ ሥጋ ግንኙነት መፈጸምን ያጠቃልላል። ከእነዚህ ነገሮች የተነሣ ኢንፌክሽን ይዞኝ በባህላዊ ሕክምና ድኛለሁ። ሁሉም ነገር ባያስደስተኝም፣ ባህሌን ግን እወደዋለሁ። በደፈናው የእኛ ባህል በአካባቢያችን ካሉት በጣም ይሻላል። በአሁኑ ጊዜ በትዳር ውስጥ ከሚደረጉት ነገሮች እና ሆስፒታል ውስጥ በባለሙያ ገራገሮች አማካይነት ከሚደረገው ግርዘት አንጻር ብዙ መሻሻሎችን ባይም፣ ባህልን ወደ ማክብር ስንመጣ ግን፣ በተለይም ለትዳር እና ለግርዘት ሥርዓት ክብር መስጠትን አስመልክቶ፣ የቀደሙትን መልካሞቹን ቀናት እወዳቸዋለሁ።

ለመቆረጡ ሥርዓት የሚደረገው ዝግጅት የሚካሄደው ከምትቆረጠው ሴት እውቅና ውጭ ነው። ድርጊቱ የሚፈጸመው ልክ ከጋብቻ በፊት ወይም በኋላ ነው። የሚዘጋጀው ትልቅ ድግሥ የቅርብና የሩቅ ዘመዶችን ሁሉ ያሳትፋል። መቆረጡ ወላድነትን እንደሚጨምር እና ሴቲቱ መልካም ባሕርይ እንዲኖራት እንደሚያደርግ ይታመናል። የደሙ መፍሰስ ሴቲቱ ንጹሕ እንድትሆን ያደርጋታልም ይባላል። ካልተቆረጠች በስተቀር፣ ወንዱ የግብረ ሥጋ ፍላጎቷን ሊያረካ በፍጹም አይችልም ተብሎ ይታመናል። በተጨማሪም፣ ቂንጥሩ ይረዝምና «ቂንጥራቸውን በአንገታቸው ዙሪያ መጠምጠም እንደሚችሉት» የጎጂ ሴቶች ይሆናሉ ይባላል (ካልታተመ ጽሑፍ የተወሰደ)።

ሐዲያዎች

ግርማ እንዳለው መቆረጥ ሴቶች ተገዢዎች እንዲሆኑ ማስተማሪያ መንገድ ተደርጎ ይቆጠራል። መቆረጡ ከልጅነት ወደ አዋቂነትና አቅመ - ሔዋን መሸጋገሪያ እንዲሁም ልጅቱን ለጋብቻ ብቁ የማድረጊያ ሥርዓት አካል ነው። መቆረጡ የሚያስተላልፈው መልእክት ሴቲቱ ለጋብቻ ዝግጁ መሆኗን ነው። መቆረጡ የሚፈጸመው ልጃገረዶቹ ከ12-17 ዕድሜ ሲሆናቸው ነው። ሥርዓቱ ክብርን ከማጎናጸፉም በላይ ልጅቱ ለጋብቻዋ ምሽት

ድንግል መሆኗን ያረጋግጣል። ልጅቷም የቤተሰቧን ክብር እና የእርሷን ተፈላጊነት የሚያሳዩ ስጦታዎች ይሰጧታል። የተከበረ ቤተሰብ ደግሞ ክብርን ለመላው ጎሣ ይጨምራል። የሴቷን የግብረ ሥጋ ፍላጎት ለመግታት ሥርዓቱ አስፈላጊ ነው ይባላል። ይህ ከሆነ ወንድየው ከአንድ በላይ ሚስቶችን ለማርካት አቅም ይኖረዋል። ሴቷ ካልተቆረጠች በባሏ ብቻ ልትረካ ስለማትችል፣ ከጋብቻ ውጭ ሌላ ግንኙነት ትፈልጋለች ተብሎ ይታሰባል። ሴቲቱ ለባላ የምታስቸግር ከሆነ፣ ብዙ ሚስቶች ይዞ የራሱን ፍላጎት ለማርካት ለባልየው ጥሩ ምክንያት ይሆንላታል። ገራገሮቹ ክፍያን የሚቀበሉትና በማኅበረሰቡም ውስጥ ቦታ ያላቸው ሰዎች ናቸው (ካልታተመ የጥናት ጽሑፍ የተወሰደ)።

ኃይሌ እንደ ጻፈው፣ ለመቆረጥ ዝግጁ የመሆኛ ዕድሜ ባጃሜ በመባል ይታወቃል። ከመቆረጡ ሥርዓት በመቀጠል ወጣት ሴቶች የሚጋብዙበት ድግስ ይደገሳል። እናቲቱ አዋቂ ሴቶችን ትጠራለች፣ አባትየው ደግሞ በበኩሉ አዋቂ ወንዶች ይጋብዛል። ሌሊቱን በሙሉ፣ ትላልቆቹ ሰዎች ይዘፍናሉ፣ ወጣቶቹ ደግሞ ይዘፍናሉ፣ ይጨፍሩማል። በሚቀጥለው ቀን ማለዳ ወጣት ወንዶች ከቤቱ ፊት ለፊት የሣር መደብ ይሠራሉ። የምትቆረጠውም ልጅ በዚህ መደብ ላይ እንድትሆን ይደረግና ወንዶች ጋቢ ይዘው በዙሪያዋ ይቆማሉ። ከዚያም ልጅቱ ዓይኗ ይሸፈንና ትቆረጣለች። አብዛኛውን ጊዜ ገራገሩ የምትሆነው ሴት ናት። መቆረጡ በሚፈጸምበት ጊዜ ልጅቷ ሕመሙን እንድትቋቋመው ለማበረታታት በሥርዓቱ ላይ ለመገኘት የመጡት እንግዶች ይዘፍኑላታል። ሂደቱ ሲጠናቀቅ ደግሞ የተሰባሰበው ሰው እልል ይላል። ልጅቱ ደግሞ ትጠቀለልና ደም መፍሰሱ እስኪቆም ድረስ ከእሳት አጠገብ ባለ መደብ ላይ ትደረጋለች። ከጥቂት ቀናት በኋላ ለማገገም ወደ ተከለለ ቦታ (ዱማ) ትገባለች። በዛ ስፍራ በቀን አምስት ወይም ስድስት ጊዜ፣ በተለየ ሁኔታ የተዘጋጀ ምግብ ይሰጣታል። በዚያ ሆና ጥፍሮቿን መቆረጥ ትጀምራለች። ይህም አዋቂ መሆኗን ያሳያል። ሦስት ወራት ከሚፈጀው ከዚህ የማገገም ሂደት በኋላ በመንደሩ ውስጥ

በቅርብ የተቆረጡ ሴቶች በሰልፉ ሆነው፤ በወጣቶች እየተመሩ በመንደሩ እና በገበያው ስፍራ እንዲያልፉ ይደረጋል። ይህ የተገረዙ ወንድ ልጆች ስጦታን በመስጠትና (እርስ በርሳቸው) በመታገል (ጋሚሳ በመጫወት) የሴቶችን ትኩረት ሊያገኙ የሚችሉበት ጊዜ ነው። ሴቶች ወደ ቤት ይመለሳሉ፤ ከዚህ በኋላ ለመታጨትና ለማግባት ብቁ ናቸው። የፀጉር አሠራራቸውም ይቀየራል። ቀሚሳቸውም ረጅም እና በጨሌና በዛጉል ያጌጠ ይሆናል። በተጨማሪም፤ የአንገት ጌጥ፤ ቀለበትና አልቦ ያደርጋሉ። በሕዝብ መካከል ስትሆን ከዘንባባ ቅጠል የተሠራ ጃንጥላ ትይዛለች (ገጽ 137-139)።

ወንዶች ካልተቆረጠች ሴት ጋር ግንኙነት ስለማያደርጉ፤ ከመቆረጥ በዓል በፊት ማንኛዋም ሴት አትያዝም ወይም አትደፈርም። አንዴ ከተቆረጠች በኋላ ግን እነዚህ ነገሮች ሊያጋጥሟት ስለሚችሉ በሕዝብ በዓላት ላይ የምትገኘው ከአጃቢ ጋር በመሆን ነው። ይህም ሰው ከፈላጊዎቿ ጋር የሚኖራትን ንክኪ ሁሉ በጥንቃቄ ይቆጣጠራል። ከተቆረጠች በኋላ በቶሎ መታጨቷን ወላጆቿ ይፈልጉታል።

ጉራጌዎች

በጉራጌዎች ዘንድ ግርዘት እና መቆረጥ፤ የልጃገረዶችና የወጣት ወንዶች የጉልምስና ሥርዓት ዋነኛው አካል ነው። በተመሳሳይ ዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉ ወንዶችና ሴቶች በአንድነት ተሰብስበው ቂንጥር በመቁረጥና በመግረዝ በአንድ ላይ የሚፈጸመው ሥርዓት ቴባር ይባላል። የሚደረገው በበጋ ወቅት ነው። ሥርዓቱ ከልጅነት ወደ አዋቂነት የመሸጋገር ምልክት ነው። ከመቆረጡ ሥርዓቱ በኋላ በቤት ውስጥ ወይም ለዚህ ዓላማ ተብሎ በተዘጋጀው ጎጆ ውስጥ ወንዶችና ሴቶች በተለያየ ስፍራ እንዲሆኑ ይደረጋል። በዚህ ወቅት የተቆረጡት ልጃገረዶችና የተገረዙት ወንድ ልጆች ለጸታቸው የተለየ ሥራ መሥራት ይማራሉ። የሚያስተምሯቸው ለሴቶች ሴቶች ለወንዶችም ደግሞ ወንዶች ናቸው። ይህ የቆይታ ጊዜያቸው ሲያበቃ፤ ወንዶቹ የተለየ የመውጣት ሥርዓት አላቸው። ሴቶቹ ደግሞ ሜዌት በሚባል ሌላ ሥርዓት ውስጥ ያልፋሉ። ይህ

ሥርዓት ከወላጆቻቸው አስተዳደር በመለየት የ«ፋጋ» አለቃ በተባለ ሥልጣን ሥር ወደ አንድ ዕድሜ ቡድን ይቀላቅላቸዋል። ይህ ከልጅነት ወደ ትዳር መሽጋገሪያ ሲሆን፤ ሴቶቹ ሲያገቡ በባላቸው ሥልጣን ሥር ይሆናሉ (ሻክ፣ ገጽ 131-133)።

ፋጋ ተገልለው ካሉት ብሔረሰቦች መካከል ሲሆኑ፤ በመላው ኢትዮጵያ ይገኛሉ። በቡድን ስማቸው ዋታ በመባል ይታወቃሉ። በሙያቸውም የዕደ ጥበብ ባለሙያዎች እና አዳኞች ሲሆኑ፤ ፋጋዎች የሥርዓቱም አዋቂዎች ናቸው (ሻክ፣ 8-12)። ዋታዎች በኢትዮጵያ ከሚገኙ የተለያዩ ጎሳዎች ጋር የደንበኝነት ግንኙነት መሥርተዋል። በሚጋበዙበት ጎሳ ውስጥ የተለያዩ ተግባራትንና ሥራን ያከናውናሉ። ለእነዚህ የተገለሉ ማኅበረሰቦች የሚሰጧቸው ስሞች የተለያዩ ናቸው። ለምሳሌ፤ ፋጋ የሚለው ስም ከጉራጌ ጋር በተያያዘ ሁኔታ የተሰጣቸው ነው። ፋጋ አደን ያድናል፤ የእንጨት፣ የቆዳና የብረት ሥራዎችን ይሠራል። እነዚህ ሥራዎች ክርኩሳን መናፍስት ጋር የተገናኙ እንደ ሆነ ስለሚታሰብ፤ ፋጋ ኃይለኛ አስማተኛና ቡዳ ነው ይባላል። ፋጋ ጉራጌኛ ይናገራል። ነገር ግን «ፊድዋት» የሚባል በሥርዓቱ ጊዜ የሚጠቀምበት ቋንቋ አለው። ይህን ቋንቋ በሥርዓቱ ወቅት መነጋገሪያ ከመሆኑ በተጨማሪ የጉራጌ ሴቶችም ይጠቀሙበታል። ፋጋ ለሚሰጡት አገልግሎት በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት ይከፈላቸዋል (ሻክ፣ ገጽ 8-12)።

ፓንክረስት እንደ ጻፉት፤ እነዚህ ፋጋ የተባሉት አናሳ ብሔረሰቦች ከወረራው እና ሰዎች ከሌላ አካባቢ ከመፍለሳቸው በፊት፤ በምሥራቅ አፍሪካ ይኖሩ ከነበሩ ማኅበረሰቦች የቀሩ እንደ ሆኑ ይታሰባል። ፓንክረስት ይህንን በተመለከተ፤ ማንነታቸውን እና መነሻቸውን አስመልክቶ በተሰጡት ግምቶች ላይ ጠንክር ያለ ጥያቄን አንሥተዋል (ፍሪማን፣ ገጽ 8-12)። እዚህ ላይ ክርክሩ የተነሣበት ምክንያት ከትልቁ ማኅበረሰብ ውስጥ የተገለሉትን የእነዚህን ጎሳዎች ማንነትና ተግባር መረዳት፤ ግርዘት እና ከእርሱ ጋር የተያያዙ ሥርዓቶችን ለመለወጥ በሚታሰብበት ጊዜ ስለ እነርሱም አብሮ ማሰብ አስፈላጊ ጉዳይ ስለ ሆነ ነው።

ወላይታዎች

የወላይታ ሴቶች የሚቆረጡት ልክ ከሠርጋቸው በፊት ወይም በኋላ ነው። ሂደቱን የሚያቀናጀው እና የገንዘቡን ወጪ የሚሸፍነው ሙሽራው ወይም ባልየው ሲሆን፤ ድርጊቱ የሚከናወነውም በቤተሰቦቹ ቤት ውስጥ ነው። ሥርዓቱን አስመልክቶ በሚዘጋጀው ድግሥ ላይ ቤተሰቦች እና ጎረቤቶች ይጋበዛሉ። የእርሱ ቤተሰቦች ሥርዓቱን ለማከናወን አቅሙ ከሌላቸው፤ የሴቷ ቤተሰቦች ድምፃቸውን አጥፍተው ድርጊቱን ያከናውኑታል። በዚህ አካባቢ የሚፈጸመው አቆራረጥ በጣም ትንሽ ስለ ሆነ፤ የጤና ባለሙያ እንኳ አይቶ መቆረጡን ላያውቅ ይችላል። የሥጋ ዘመድ ያልሆነች ሴት የምትቆረጠውን ልጅ ዓይን ትሸፍናለች። ይህንን የምታደርግ ሴት «ጃላ» ወይም ባልንጀራ ትባላለች። ከዚህ በኋላ ሁለቱ ሴቶች የተለየ ቁርኝት ይኖራቸዋል። ጎዘናቸውንና ደስታቸውን አብረው ይካፈላሉ። ግርዘት ለሴቶች በማጎበረሰብ ውስጥ እንደ ሰው ለመቆጠርና ተቀባይነት ለማግኘት እንዲችሉ ያደርጋል። ከግርዘቱ በኋላ፤ ልጅቱ የተለየ ምግብ እየተመገበች በቤት ውስጥ ታገማለች። በዚህም ወቅት የዕድሜ እኩዮች ጓደኞቿ እየመጡ ይጎበኟሉ፤ ያወራሉ፤ ይጫወታሉ እንዲሁም አብረው ይጨፍራሉ።

የሶማሊያ ሶማሌዎች እና የኢትዮጵያ ሶማሌዎች

ሶማሌዎች የሚፈጽሙት ቆርጦ መስፋት (infibulation) በከፍተኛ ሁኔታ ይታወቃል። የፋሽን ሞዴሊስት የሆነችው ሶማሊያዊት ዋሪስ ዲሬ ያደረገችው ዘመቻ ለድርጊቱ መታወቅ ከፊል ምክንያት ሆኗል። በሶማሌዎች ዘንድ የመቆረጡ ልማድ የአቅሙ-ሔዋን መድረሻ ሥርዓት መሆኑ ተለውጦ ለኮረዳነት ያልደረሰ ሕፃናት እንደሚፈጸምባቸው ዋሪስ አስፍራለች። እነዚህ የሚቆረጡቱ ስለሚፈጸምባቸው ነገር በዝርዝር አይነገራቸውም። የሚነግሯቸው ይህ ለእነርሱ የተለየ እና ጥሩ ጊዜ እንደ ሆነ ብቻ ነው። ድርጊቱ የሚፈጸምበት ወቅት እየቀረበ ሲሄድ፤ ልጅቱ የተለየ እንክብካቤ ይደረግላታል፤ በንጥረ ነገር ክምችቱ የዳበረ ምግብም

ይሰጣታል። ቤተሰቦች እንድትቆረጥ ለጂፖሲ ሴት ይከፍሏታል። ይህ ለእርሷ የሚከፈላትን ክፍያ ቤተሰቡ ትልቅ መዋለ ንዋይ እንዳፈሰሰ አድርጎ ይቆጥረዋል። የዋሪስ ግርዘት የተከናወነው በማለዳ በቁጥቋጦ ውስጥ ነበር። በዚህ ወቅት እናቷ አቅፈዋት እና ዓይኖቿን ሽፍነዋት ነበር። ድርጊቱ ከተጠናቀቀ በኋላ፣ ዋሪስ በትንሽ ጎጆ ውስጥ ተተወች። እስክታገግምም ድረስም እናቷ ምግብ ያመጡላት ነበር (ዲሬ 1999)።

ሌዊስ እንዳሰፈሩት ደግሞ፣ የሶማሌ ልጃገረዶች የሚቆረጡት ዕድሜያቸው ሰባት ዓመት አካባቢ ሲሆናቸው ነው። ድርጊቱ የሚፈጸመው ጥቂት ሴት ዘመዶች ባሉበት በግል ጎጆ ውስጥ ነው። አንድ ልጅ ወይም እጎትማማቾች በአንድ ላይ ሊቆረጡ ይችላሉ። ድርጊቱ መቁረጥን እንዲሁም ለሽንት እና ለወር አበባ መውጫ የሚሆን ትንሽ ክፍተትን በመተው የውጪውን ብልት መስፋትን ያጠቃልላል። ባሏ በጋብቻው ዕለት ምሽት ስፌቱን መተርተር አለበት። በምትወልድበትም ጊዜ ደግሞ ተጨማሪ መክፈት አስፈላጊ ነው (ገጽ 135)።

ሴራሊዮን ቅኝት

በሴራሊዮን ድርጊቱ 90 በመቶ የሚሆኑትን ሴቶች ነክቷል። ከጠቅላላው ሕዝብ 3 በመቶ የሚሆኑት የቂርዮ ሙስሊሞች ዓይነት አንድን (ቂንጥርን በከፊል ወይም ሙሉ በሙሉ መቁረጥ) ይፈጽማሉ። የቀሩት ሁሉ ግን ከዚህ የከፋውን መቆረጥ ያደርጋሉ። በአብዛኞቹ የሴራሊዮን ማኅበረሰቦች ዘንድ መቆረጡ ከልጅነት ወደ ኮረዳነት የሚተላለፉበት ዘመን ምልክት እንደ ማድረጊያ ሥርዓት ነው። ልጅቷ ሴት የምትሆንበት፣ ግብረ ሥጋ ግንኙነትንና ጋብቻን ለመፈጸም መብት የሚሰጣት ጊዜ ነው።

በሴራሊዮን ይህ ሥርዓት የሚፈጸመው በድብቅ ማኅበረሰብ አማካይነት ሲሆን፣ ድርጊቱን መፈጸም የሚችሉትም እነርሱው ናቸው። እነዚህ ማኅበረሰቦች ሳንዴ ወይም ቡንጁ ይባላሉ። የቡንጁ ጎጆ የሚቀለሰው በቁጥቋጦ ውስጥ ነው። የምትቆረጠው ልጅ

የመቆረጫዎ ጊዜ መድረሱ ሊነገራት ቢችልም፤ ወደ ቁጥቋጦው የምትወሰደው ግን ተታልላ ነው። በዚያም ትጠለፍና ወደ ጎጆው ትወስዳለች። ብዙ ሴቶች በአንድ ላይ ይቆረጣሉ። ከታሪክ አንጻር ይህ የመሸጋገሪያ ሥርዓት ለትዳር እና ለአዋቂነት መዘጋጀት የሚጀመርበት ወቅት ነው። ቀደም ሲል ይህ የልምምድ ጊዜ እስከ ሁለት ዓመት ድረስ ይቆይ የነበረ ቢሆንም፤ አሁን ግን ከሁለት ሳምንት ወደ አነስ ጊዜ ተቀንሷል። ይህም ቁስሉ ለመዳን የሚወስድበት ጊዜ ነው።

ሜንዴዎች

ሜንዴ ከሚዛመዱት የማንዴ ስምንት ጎሳዎች መካከል አንዱ ነው። ማንዴዎች ቁጥራቸው ከአጠቃላዩ የሴራሊዮን ሕዝብ ውስጥ 44 በመቶ ያህል ይሆናል። ከእነርሱ ውስጥ 75 በመቶው የሮማ ካቶሊክ፤ 15 በመቶ ሙስሊሞች፤ እንዲሁም 10 በመቶው ደግሞ የባህላዊ እምነት ተከታዮች እንደ ሆኑ ኮሶ ቶማስ ገልጸታል።

ኩዋርኮፖሜ የተባሉ ጸሐፊ ደግሞ ስለ ሜንዴዎች የጉልምስና ሥርዓት ገልጸዋል። ይህ የመቆረጥ ሥርዓት ወንዶችንና ሴቶችን ወደ ጉልምስና የሚያሻግራቸው ከመሆኑም በተጨማሪ፤ ወደ ድብቅ ማኅበረሰብ የሚገቡበት ነው። ወንዶቹ ወደ ፖሮ፤ ሴቶቹ ደግሞ ወደ ሳንዴ ድብቅ ማኅበረሰቦች ይገባሉ። ትልልቆቹ ወንዶች ወንዶቹን ልጆች ሲመርቁ፤ ትልልቆቹ ሴቶችም እንዲሁ ሴቶቹን ልጆች ይመርቋቸዋል። የፖሮ ሥርዓት ከመፈጸሙ በፊት መሥዋዕት ይቀርብ እና የአለቃው ፈቃድ ይጠየቃል። ጸሐፊው ስለ ሳንዴ (ሴቶች) መሥዋዕት ምንም አላነሣም። ነገር ግን፤ የሴቶች እና የወንዶች ሥርዓት በአንድ ላይ የሚፈጸሙ ከሆነና በማኅበረሰቡ ውስጥ እነርሱም ተመሳሳይ ተግባር የሚያናውኑ ከሆነ፤ በሴቶቹም በኩል መሥዋዕት ሳይደረግ አይቀርም።

በቁጥቋጦው ውስጥ ወዳለው ጎጆ የተወሰዱት ልጃገረዶች በዚያ የሳንዴ ማኅበረሰብ አባላት በሆኑ ሽማግሌዎች ሥልጣን ሥር ይሆናል። ሳንዴዎች ስለ ሰጡት አገልግሎት የልጆቹ ወላጆች ይከፍሏቸዋል። ክፍያው የሚፈጸመው በጥሬ ገንዘብ ወይም

በዓይነት ነው። ሴቶቹ በዚህ ወቅት የቤት ሥራና ታላላቆችን ማክበር ይማራሉ። ከዚያም የሥርዓቱን ፈጻሚዎች በማገልገል፣ የተማሩትን በተግባር እንዲያሳዩ ይጠበቅባቸዋል። በዚህ ወቅት ለሦስት ወራት ያህል ከሌላው ኅብረተሰብ ተለይተው ይቆያሉ። ቂንጥር ተቆርጦ፣ የተለያዩ ሥርዓቶች ይደረጉና መገለሉ እየቀለለ ይሄዳል። ከዚህ በኋላ የመውጣት ሥርዓት ይሆናል። ይህ ሥርዓት የደስታ ጊዜ ነው። በመጨረሻም ልጅቷ ለጋብቻ እንደ ደረሰች ትልቅ ሴት ተደርጋ ትቆጠራለች።

ወጣቶቹ ሴቶች ወደ መጡበት ማኅበረሰብ የሚመለሱት ጭምብል በለበሱ የሳንዴ ባለሥልጣን እየተመሩ ነው። የሚመለሱበት ማኅበረሰብ አቀባበል ያደርግላቸዋል፣ ጓደኞቻቸውና ሊያገቧቸው የሚፈልጉ ወንዶችም ስጦታን ይሰጧቸዋል። ሴቶች ወደ እናቶቻቸው ቤት ይሄዳሉ፣ በእዚያም ወደ ሙሉ ሴትነት ደረጃ የመግባታቸው ሥርዓት ለጥቂት ጊዜ ይቀጥላል (ገጽ 117፣ 119፣ 120)።

ኬንያ

ቅኝት

በኬንያ 30 በመቶ የሚሆኑት ሴቶች የሚቆረጡት ዕድሜያቸው 19 ዓመት ሲሞላቸው ነው። 50 በመቶ የሚሆኑት ደግሞ 35 ዓመት ካለፋቸው በኋላ ይቆረጣሉ። ከተቆረጡት ውስጥ 65 በመቶ በሚሆኑት ሴቶች ላይ ጥናት ተደርጎ፣ ሴቶቹ የገለጹት እነርሱም ልጆቻቸውን እንደሚያስቆርጡ ነው። በአጠቃላይ ይህ ከ20 ዓመት በታች እና ከ35 ዓመት በላይ ያለው ልዩነት የሚያሳየው ድርጊቱ መቀነሱን ነው። ሦስቱም ዓይነቶች አቆራረጦች በአገሪቱ የተለያዩ ክልሎች ይፈጸማሉ።

የሴቶች ውጫዊ ብልትን የሚቆረጡት እንዳንድ ብሔረሰቦች፡-

ኪሲ - 97 በመቶ

ማሳይ - 89 በመቶ

ካሌንጂን - 62 በመቶ

ታኢታ ታሼታ - 59 በመቶ

ሊኩዩ - 42 በመቶ

ካምባ - 33 በመቶ

ሚጂኬንዳ/ ስዋሂሊ - 12 በመቶ

ሉኦ /ሉህያ - 3 በመቶ (በብዛት በጋብቻ መካከል)

የኬንያ አካምባዎች (ምቢቲ እንደ ጻፉት)

ወንዶች የሚገረዙትና ሴቶች የሚቆረጡት ዕድሜያቸው ከ4-7 ዓመት መካከል ሆኖ ነው። ይህኛው ከሦስቱ የጉልምስና ሥርዓት ክፍሎች መካከል የመጀመሪያው ነው። ምንም እንኳን በዕድሜ ልጆች ቢሆኑም፤ ድርጊቱ የሚያመለክተው ልጆቹ ከልጅነት ወደ ጉርምስና መሸጋገራቸውን ነው። ሥርዓቱ የሚደረግበት ቀን ይገለጻል። አዋቂ ወንዶች ወንዶቹን፤ አዋቂ ሴቶች ደግሞ ሴቶቹን ይመርቋቸዋል። በዚህ ወቅት ድፍረት ዋጋ ይሰጠዋል፤ ልጆቹም እንዳያለቅሱ ይበረታታሉ። በማገገሚያቸው ወቅት ዘመዶች፤ የገንዘብ፤ የቀንድ ከብትና የጌጣጌጥ ስጦታዎችን በማምጣት ይጎበኛቸዋል (ምቢቲ 1988፤ ገጽ 122)።

ምቢቲ እንደ ገለጹት፤ ይህ ሥርዓት በተምሳሌትነቱ እትብትን ከመቁረጥ ጋር ተመሳሳይ ሲሆን፤ የሚያመለክተውም ከመሃንነት እና እውቀትን ከማጣት መለየትን ነው። ይህ በአዲስ ሁኔታ እንደ መወለድ ነው። የሚፈሰው ደም የሚቆረጡትን ልጆች በተምሳሌት ከምድር በታች ከሚኖሩት የቀደሙ አያት ቅድመ አያቶቻቸው ጋር ያቆራኛቸዋል ይባላል። ስለዚህም፤ በሞቱት እና በሕያዋኑ መካከል ያለውን ግንኙነት ያድሰዋል ይባላል። ድርጊቱ ሕመምን መቋቋም ለመልመድ የመጀመሪያው ሥልጠና ነው። ይህ ደግሞ ከፍተኛ ግምት ይሰጠዋል። አዳዲስ አዋቂዎችን በማጎበረሰባቸው ውስጥ ለመቀበል ስጦታ ይሰጣሉ። ስጦታዎቹም የልጆቹ የመጀመሪያ የግል ንብረታቸው ይሆናሉ። ወጣቱ በማጎበረሰቡ ጭፈራ ላይ እንዲሳተፍ ይፈቀድለታል (1988፤ ገጽ 123)። ግርዘት/መቆረጥ ልጆችና አዋቂዎች የሚለዩበት የማጎበረሰቡ ምልክት ነው።

አጂኩዎች (በጋቺሪ የተደረገ ጥናት)

የኮረድነት መጀመሪያው ላይ ሴቷ የመቆረጫዋ ጊዜ መድረሱ ምልክት የሆነውን ጆሮዋን የመበሳት ፈቃድ ለማግኘትና ምርቃት ለመቀበል ወደ አጎቷ ዘንድ ትሄዳለች። ምርቃቱን ተከትሎ በእናት በኩል የአማቶች ግብዣ ይከተላል። ጆሮ የመበሳቱና የመለጠጡ ሂደት ሁለት ወራትን ይፈጃል። ይህ አንዴ ተጠናቅቆ ከተፈጸመ በኋላ፣ ለግርዛት መዘጋጀት ይጀመራል። ምግብ እና መጠጥ የያዙ ጓደኞች በሰልፍ ወደ አጎቶቿ ዘንድ ይሄዳሉ። አጎቶችም የመገረዙ ሥርዓት እንዲጀመር ከመፍቀዳቸው በፊት አንድ ኮርማ ለመክፈል ቃል ይገባሉ።

የምትቆረጠውን ሴት የምትንከባከብና የድግሱን ምግብ የምታቀርብላት ሞግዚት ትመረጣለች። ይህች ሞግዚት ሆና የምትመረጠው ሴት ለምትቆረጠው ልጅ በሕይወት ዘመኗ ሁሉ የቅርብ ጓደኛና አማካሪ ትሆናታለች። የምርጫውን ትክክለኝነት ለማረጋገጥ ለመድኃኒተኛ ሰውዬ ፍየል ይከፈላቸዋል። የመቆረጫው ቀን ሲነገር፣ ሞግዚቷ የምግብ ስጦታዎች ይሰጣታል። ምግብ፣ መጠጥ፣ ዘፈንና ጭፈራ ያለበት ድግስ ይደገሳል። ይህንን ድግስ መደገስ የሚችሉት ባለጠጎች ብቻ ሲሆኑ፣ ድሃ ቤተሰቦች ደግሞ የሀብታም ልጅ በምትቆረጥበት ጊዜ የሥርዓቱ አካል ለመሆን ይጠይቃሉ። ድግሱን የደገሱት ቤተሰቦች ልጅ ሥርዓቱን ትመራለች፣ ከዕድሜ ጓደኞቿም በኩር ትሆናለች። የቀሩት የዕድሜ ጓደኞቿ በድግሱ ያካተታቸውን ቤተሰብ ማሳ በሚቀጥሉት ዓመታት በማልማትና ምርቱን በመሰብሰብ ውለታውን ይመልሳሉ።

በግርዘቱ (መቆረጡ በሚፈጸመበት ቀን) ቁሳዊ ሽልማት የሚገባቸው ጓደኞች የሚቆረጡት ይታጠቡ ዘንድ ወደ ወንዝ ተሸክመዋቸው ይሄዳሉ። በሚመለሱበት ጊዜ የሴቶቹ ጓደኞች የሆኑ፣ ያልተገረዙ ወንድ ልጆች መንገዱን ይዘጉባቸዋል። ወንዶቹ ልጆች ሴቶቹን ጓደኞቻቸውን ለተገረዙ ሽማግሌዎች ይሰጡና ኪሣራቸውን በገንዘብ ያካክሳሉ። የሚገረዙትም በአጎቶች

የተዘጋጀውን ድግስ ይጋበዛሉ። ቃል የተገባው ኮርማ ይሰጣል። ሴቶቹ በሥርዓቱ መሠረት ተዘጋጅተው ወደሚገረዙበት አደባባይ ይሰበሰባሉ። እያንዳንዱ ሴት በአሳዳጊዋ ትያዝና ቆረጣው ይከናወናል። ይህንን ተከትሎ ልጃገረዶቹ ደማቸውን እያንጠባጠቡ እና እየጨፈሩ የመቆረጫውን ስፍራ እንዲዞሩ ይደረጋል። በቆረጣው ወቅት ድንግል ሳትሆን የተገኘች ሴት ከሌሎቹ ሴቶች በከፋ ሁኔታ ትቆረጣለች።

ከዚህ ቀጥሎ ሴቶቹ ወደ ማገገሚያ ይገባሉ። በዚህ ወቅት፣ የተቆረጠችውን ሴት መንከባከብና በጎሣ ውስጥ የአዋቂነት ስፍራ ለመያዝ እንድትችል የሚያስፈልጋትን ነገር ሁሉ ማስተማር የሞግዚቷ ሥራ ነው። ልጅቱ ጥሩ ምግብ እና መጠጥ ትወስዳለች። በተጨማሪም፣ ደስ የሚል ወዳጅነትና «አዋቂ» ከመሆን ጋር አብሮ የሚመጣ ማኅበረሰባዊ ክብር ይኖራታል። ከቁስላቸው መዳን ሲጀምሩ፣ ሴቶቹ እርስ በርሳቸው እና በቅርቡ ከተገረዙት ወንዶች ጋር ጊዜ ማሳለፍን ይጀምራሉ። በዚህ አጋጣሚ በሕይወት ዘመናቸው ሁሉ የሚቆይ ጓደኝነት ይመሠርታሉ፤ የዕድሜ ጓደኞቻቸውን ደካማ እና ብርቱ ጎኖችንም ያውቃሉ።

«የመውጣት ሥርዓቱን» ከፈጸሙ በኋላ ልጆቹ የአዋቂ ማኅበረሰብ ሙሉ አባል ሆነው ተቀባይነትን ያገኛሉ። እነዚህ የአዲሶቹ ዕድሜ ስብስብ የሆኑት ወንድ እና ሴት ልጆች ከሞግዚቶቻቸው ጎጆ ውስጥ ይሰበሰባሉ። ሞግዚቶቻቸው ስጦታዎችን ያገኛሉ። ወንዶችና ሴቶች ጎን ለጎን በመተኛት ስምንት ሌሊቶችን ያሳልፋሉ። በዚህ ወቅት እርስ በርሳቸው እንዳይነካኩ ጥብቅ የሆነ ክልከላ አለ፤ በዓይነ ቁራኛ ይጠበቃሉ። በቀን ጊዜ እርስ በርሳቸው ይተዋወቃሉ፤ ማኅበራዊ ግንኙነቶችንም ያደርጋሉ። ይህ ጊዜ ከተጠናቀቀ በኋላ፣ ልጆቹ ወደ አዋቂነት እንደ ተወለዱ ይቆጠራል። ይህ «እንደገና መወለድ» በመባል ይታወቃል። ለሁሉም የገንፎ ቁርስ ግብዣ ይደረግላቸውና የተቆረጡት ልጆች ወላጆች ወደሚሠሩበት ቦታ ሄደው እስከ እኩለ ቀን ድረስ በዚያ ይሠራሉ። ከዚያ በኋላ ልጆቹ ወደየቤታቸው ይበታተናሉ (ጋቺሪ፣ ገጽ 57-77)።

ኬንያዊያን ገራዦች

ጋቺሪ እንደ ጻፉት፣ በምርምር ወቅት ቃለ ምልልስ ያደረጉላቸው ገራዦች ሁሉ ለሥራው «ተሹመዋል»። እንዲ ገራዥ «የውስጥ ጥሪ» አለኝ ብለዋል። የጥሪውን ትክክለኛነት የሚያረጋግጠው የባህል ሐኪም ነው። «ጥሪው» ትክክለኛ ሆኖ ከተገኘ የመግረዥ ቢላዋና ዱቄቶች የያዘ ቦርሳ በገራዥ ወገብ ዙሪያ ይታሰራል። አሠራሩንም ለማየት ልምድ ካላት ገራዥ ጋር አብራ ትሄዳለች። ደም ባዮች ቁጥር በድፍረትና በብርቱ ስሜት ትንቀጠቀጣለች። እንደዚህ ስትሆን ከስፍራው ገለል መደረግ አለባት (ገጽ 106)። በልምምዱ መጨረሻ፣ ቢላዋ (መቁረጫ) ተቀብላ ልምድ ባለው ቆራጭ ቁጥጥር ሥር በመሆን መቁረጥ ትጀምራለች። በኋላም ሥርዓቱን ለብቻዋ ለማከናወን ብቁ ትሆናለች። ከዚያም ሥራው ለገራዥ የገቢ ምንጭ ይሆናል።

ግብፅ

ቅኝት

97 በመቶ የሚሆኑ የእስልምና እና የክርስትና እምነት ተከታዮች የሆኑ ሴቶች ከ7-12 ባለው የዕድሜ ክልል ውስጥ እያሉ ይቆረጣሉ። መቆረጡ ወደ አዋቂነት እንደ መሸጋገሪያ ተደርጎ ይቆጠራል። ከዚህ በኋላ ልጆቹ መጫወት አቁመው የቤት ውስጥ ሥራ እንዲማሩ ይጠበቅባቸዋል። ለመታጨትና ለጋብቻ ብቁ ይሆናሉ። ድርጊቱን የሚያከናውኑት ሴት አዋላጆች ወይም ወንድ የባህል ሐኪሞች ናቸው። ምናልባት ለልጅቱ አዲስ ልብስ ከመለጠቱ በስተቀር ከሥርዓቱ ጋር ተያይዞ የሚከበር ነገር የለም። ያልተገረዘች ሴት እንደ ወንድ ነች፤ ቂንጥሯም ሊያድግ ይችላል ተብሎ ይታመናል። ስለዚህም መቆረጥ ሴትነትን ያረጋግጣል ይባላል (ኤል-ሐዲ፣ ገጽ 149-150)።

ወግ፣ ገጽሕና፣ ሃይማኖት፣ ድንግልናን መጠበቅ፣ የትዳርን ሁኔታ ማሻሻል፣ ዝሙትን መከላከል እና ለባል ደስታ መስጠት የሚሉት በግብፅ ውስጥ የሴትን ውጫዊ ብልት ለመቁረጥ

የሚሰጡ ምክንያቶች ተብለው በኤል-ሐዲ ተዘርዝረዋል።

እንደ ኤል-ሐዲ አባባል፣ የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ የወንዶች የበላይነት የሰፈነበትን ማኅበረሰብ ፍላጎት የሚያሟላ ነው። የጭካኔ ሥርዓት ብላ የገለጸችው፣ በአባቶች ከመታዘዙ የተነሣና ወደ ንጽሕና ያመራል ስለሚባል፣ ድርጊቱ ክብር የመሰጠቱን ነገር ነው። ከቁጥጥር ውጪ የሆነን የሴቶችን የወሲብ ፍላጎት በመፍራት፣ የወንዶችን ማኅበራዊ እሴቶች ለማርካት ሲባል የሴቶች አካል እንዲለወጥ ያደርጋሉ ብላለች። ሴቶቹ የማኅበረሰቡ አካል ለመሆን ለአሠራሩ ይገዛሉ (ገጽ 149)።

ምዕራፍ ሦስት፡፡

መጽሐፍ ቅዱስ፣ እግዚአብሔር እና አካላችን

ስለ ሴት ውጫዊ ብልት መቁረጥ የሚናገሩ ብዙ ጽሑፎች ትኩረት የሚያደርጉት አሠራሩ በሰውነት ላይ በሚያስከትለው ጉዳት እና አደጋ ላይ ነው። ይህ ዓይነቱ አቀራረብ ሰዎች ድርጊቱ ትክክል ያልሆነው የሴቶችን እና የሕፃናትን ሕይወት አደጋ ላይ ስለሚጥል ነው የሚል ስሜት እንዲፈጠርባቸው ያደርጋል። ይህ እውነት ቢሆንም፣ እኛ ግን ነገሩን አንድ እርምጃ ወደ ኋላ ተመልሰን ልንጠይቅ ይገባናል ብዬ አምናለሁ። ይህም ጥያቄ፣ «አካላችንን ወይም የሌሎችን ጤንነት መጉዳት ትክክል ያልሆነው ለምንድን ነው?» ይህንን መሠረታዊ ጥያቄ ካልመለስን፣ ባህልና ጤና እርስ በርሳቸው የሚቃረኑበት ሁኔታ ውስጥ እንገባለን። ሰዎች ጥልቅ በሆኑ የባህል እሴቶች እና በጤና መካከል መምረጥ የግድ ቢኖርባቸው፣ ያለ ጥርጥር ባህል ያሸንፋል። ነገር ግን፣ ምርጫው በባህል እና ያንን ባህል በሚተካው አንድ እሴት መካከል ቢሆን ያኔ ጉዳዩ ሌላ ትርጉም ይኖረዋል። የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ ግን የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ ትክክል አይደለም ብላ ታምናለች። ምክንያቱም እግዚአብሔር በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ትክክል አይደለም ብሎ ስለ ተናገረ ነው። ይህ እውነት ከሆነ እና ትክክለኛ ግንዛቤ ካገኘ፣ የጤናው ጉዳይ በሁለተኛ ደረጃ የሚታይ ይሆናል።

በዚህ ምክንያት፣ ለሴት ውጫዊ ብልት የመቁረጥ ልምድ ምላሾችን መስጠት የምንጀምረው፣ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ግርዘት እና የሴትን ውጫዊ ብልት ስለ መቁረጥ ምን እንደሚልና እንደማይል በመመርመር ነው። አንባቢው ይህንን ምዕራፍ በተከፈተ ልብ እና በተከፈተ መጽሐፍ ቅዱስ ያነበው ዘንድ ይበረታታል።

ዳዊት ሲጽፍ እንዲህ ብሏል፡-

እኔቴ፣ አንተ ውስጣዊ ሰውነቴን ፈጥረሃልና፤

በእናቴም ማሕፀን ውስጥ አበጃጅተህ ሠራኸኝ፡፡

ግሩምና ድንቅ ሆኜ ተፈጥራለሁና አመሰግንሃለሁ፤

ሥራህ ድንቅ ነው፤ ነፍሴም ይህን በውል ተረድታለች፡፡

እኔ በሰውር በተሠራሁ ጊዜ፤

ዐጥንቶቼ ከአንተ አልተደበቁም፤

በምድር ጥልቀት ውስጥ በጥበብ በተሠራሁ ጊዜ፤

(መዝሙር 139:13-15)፡፡

ይህ መዝሙር እግዚአብሔር እንዴት ባለ ጥንቃቄ ሕጻናትን በማጎፀን ውስጥ እንደሚያበጅ የሚያሳይ ውብ ሥዕል ይሰጣል፡፡ «አበጃጅተህ ሠራኸኝ» እና «በተሠራሁ ጊዜ» የሚሉት ሐረጎች በጥንቃቄ የታቀደንና በደንብ የተሠራን ውብ የጥበብ ሥራ ያመለክታሉ፡፡ እግዚአብሔር እያንዳንዱን ፍጥረቱን በጥንቃቄ ፈጥሯል፡፡

ዳውሎስ ሲጽፍ እንዲህ ብሏል፡-

እናንተ ራሳችሁ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንደ ሆናችሁ፣ የእግዚአብሔርም መንፈስ በውስጣችሁ እንደሚኖር አታውቁምን? ማንም የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ቢያፈርስ እግዚአብሔር አርሱን ያፈርሰዋል፤ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ቅዱስ ነውና፤ ያም ቤተ መቅደስ እናንተ ናችሁ፡፡ (1ኛ ቆሮንቶስ 3:16-17)

ለመሆኑ ሰውነታችሁ በውስጣችሁ የሚኖረው የመንፈስ ቅዱስ ቤተ መቅደስ እንደ ሆነ አታውቁምን? ይህም መንፈስ ከእግዚአብሔር የተቀበላችሁት ነው፡፡ እናንተም የራሳችሁ አይደላችሁም፤ በዋጋ ተገዝታችኋልና፤ ስለዚህ በሰውነታችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ፡፡ (1ኛ ቆሮንቶስ 6:19-20)

እነዚህ የዳውሎስ ጠንካራ ቃላት ናቸው፡፡ በኃጢአታችን ምክንያት ከእግዚአብሔር ተለይተናል፡፡ ኢየሱስ የኃጢአት

ቅጣታችንን ለመክፈል ሞተ። ይህንን ባደረገ ጊዜ፣ መንፈሳችንንና አካላችንን ዋጀ። በ1ኛ ተሰሎንቄ ውስጥ፣ ኢየሱስ በሚመለስበት ጊዜ በክርስቶስ የሞቱት እንደሚነሡ ተነግሮናል። በዚያን ጊዜ አካላቸው ይታደሳል። ኢየሱስ ራሱ ለተከታዮቹ በአካል ተገልጦ ታይቷል። ያረገው በአካል እንደ ሆነ ሁሉ፣ የሚመለሰውም በተመሳሳይ ሁኔታ እንደ ሆነ ተነግሮናል። ስለዚህም ጳውሎስ እግዚአብሔርን በአካላቸው ያከብሩት ዘንድ ለአንባቢዎቹ ይናገራል። የራሳችንን ወይም የሌሎችን ሰዎች አካል የሚጉዳ ማንኛውንም ነገር ማድረግ፣ እግዚአብሔር አብን፣ ወልድንና መንፈስ ቅዱስን እንደ ማዋረድ ነው። እግዚአብሔር እንወዳለን እያልን፣ አካላችንንና የትዳር ግንኙነትን የምንጉዳ ከሆነ፣ እርሱንም እንጎዳለን። አካላችንን የምንቆርጥ ከሆነ፣ ኢየሱስ በመስቀል ላይ ለእኛ የሠራው ሥራ እንዳልገባን እናሳያለን። አማኞች ቤተ ክርስቲያንን ስለ ሠሯት፣ አካላችንን መጉዳት መንፈስ ቅዱስ የሚኖርበትን ቤተ ክርስቲያን ወይም ቤተ መቅደስ ማፍረስ እና መደምሰስ ነው።

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ በተለየ ሁኔታ የምናየው የአካል ክፍል፣ የሰው ልጅ ብቻ የሆነ ነው። የሰው የወሲብ አካላት በጣም የተለየ ሚና አላቸው። ልዩ የሆኑት ለመራቢያነት ስለሚያገለግሉ ብቻ ሳይሆን፣ ለትዳር ግንኙነትም ስለሚጠቅሙ ጭምር ነው። የትዳር ግንኙነት እግዚአብሔር ከእኛ ጋር እንዲኖረው የሚፈልገውን ግንኙነት የሚያጣፉ ምሥል ነው። የትዳር ግንኙነትን የሚጉዳ ማንኛውንም ነገር ስናደርግ፣ እግዚአብሔር እንዴት እንደሚወደን እና እንዴት ከእኛ ጋር ንጹህነት ሊያደርግ እንደሚፈልግ የሚያሳየውን ምሥል ይጉዳል። አሁን ለእኛ እግዚአብሔር ሰዎችን ልዩ አድርጎ የሠራበትን መንገድ በቅርበት እንመረምራለን። እግዚአብሔር የፈጠረው የትኛው መንገድ እንደ ተበላሽ እና ተበላሽቶ መቀጠሉ ለሰይጣን ለምን አስፈላጊ እንደ ሆነ ለሁኔታችን እንሞክራለን። በተጨማሪም፣ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ግርዘት ምን እንደሚል በቅርበት እናያለን።

ወሲባዊነታችን፣ ፍጥረት እና ውድቀት

እግዚአብሔር ፈጠረ

እግዚአብሔር ልናያቸው፣ ልንነካቸውና ልናሸትታቸው የምንችላቸውን ነገሮች ሁሉ ፈጠረ። በዓይናችን ልናያቸው የማንችላቸውን እንደ መላእክት ያሉትን ፍጡራንም ፈጥሯል። ከመላእክቱ መካከል ጠንካራ የነበረው ሉሲፈር ሲሆን፣ እርሱም በእግዚአብሔር ላይ ዐመፀ። ሉሲፈር እንደ እግዚአብሔር ሥልጣን እንዲኖረው ፈለገ። ይህንን በመፈለጉ ምክንያት፣ ሉሲፈር ከሰማይ ታገደ። ይህንን ያደረገው መልአክ ሰይጣን በመባል ሲታወቅ፣ እርሱን የሚረዱት መላእክት ደግሞ አጋንንት ይባላሉ። እግዚአብሔር መላእክትን ከፈጠረ በኋላ ሰማይን፣ ምድርን፣ ፕላኔቶችን እንዲሁም ወንዶችን እና ሴቶችን ፈጠረ። በመጀመሪያ፣ አዳም የተባለውን ሰው ፈጠረ። እግዚአብሔር አዳምን በዔድን ገነት አኖረው። በዚያም ደስ እንዲሰኝ አደረገው፤ በተጨማሪም ለእንስሳትን ሁሉ በስም የመሰየም ሥራን ሰጠው። ከዚያም እግዚአብሔር አዳም ብቻውን እንደ ሆነ አየና አብራው የምትሆንና የምትረዳውን ሴት ፈጠረለት። እግዚአብሔር ሰውን ሲሠራ የተፈጠረው ሁሉ መልካም ነው ብሎ ነበር። መጽሐፍ ቅዱስ ሲናገር፣ እግዚአብሔር ወንድና ሴትን ከሠራ በኋላ ግን፣ «እግዚአብሔርም ያደረገውን ሁሉ አየ፤ እነሆም፣ እጅግ መልካም ነበረ።» አለ ይላል (ዘፍጥረት 1:31)። ሴት ከወንድ የተገኘች ደግሞም ለወንድ የተሰጠች ልዩ ስጦታ ነች።

መጽሐፍ ቅዱስ፣ ወንድም ሆኑ ሴት በእግዚአብሔር አምሳል ተፈጥረዋል ይላል። እግዚአብሔር አዳምና ሔዋን ፍጥረትን እንዲገዙ ነግሯቸዋል። ዘፍጥረት 2:15፣ «እንዲያለማትና እየተንከባከበ እንዲጠብቃት» ይላል። ይህ ገዥነት በሰው ውስጥ ያለው የእግዚአብሔር አምሳል አንድ ገጽታ ነው። በሌላው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል፣ በፈሪሃ እግዚአብሔር እና ፍጥረትን

በመንከባከብ መካከል ግንኙነት እንዳለ ይናገራል። ምሳሌ 12:10 ሲናገር፤ «ጻድቅ ሰው ለእንስሳቱ ይራራል» ይላል። እግዚአብሔር የፈጠራቸውን ፍጥረታት ያለመንከባከብ፤ እግዚአብሔርንና አጽናፈ ዓለምን የፈጠረበትን መንገድ እንደ ማጥፋት ነው። ሰዎች ፈጠራን በመፍጠርም የእግዚአብሔርን ምሥል ያንጸባርቃሉ። ሰዎች ኑሯቸውን ለማሻሻል የሚሆኑ አዳዲስ ነገሮችን ለመሥራት እግዚአብሔር የሰጣቸውን ነገር ሊጠቀሙበት ይችላሉ። ልጆችን በመውለድ ወደ ዓለም ማምጣት፤ የእግዚአብሔርን የፈጣሪነት ክብር ያንጸባርቃል። እርስ በርሳችን እንዲሁም ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረትና ግንኙነት ማድረግ መቻላችን የእግዚአብሔርን አምሳል የምናንጸባርቅባቸው ሌሎች መንገዶች ናቸው። ሰዎች ለመሥራት እንዲሁም በሥራ ደስ ለመሰኘት ተፈጥረዋል። እነዚህ ሁሉ በውስጣችን ያሉት የእግዚአብሔር አምሳል ገጽታዎች፤ ለወንድም ይሁን ለሴት እኩል ናቸው። ምሳሌ 31:10-31 እንደሚናገር፤ ታታሪ የሆነች፤ ቤተሰቧን፤ ሠራተኞችን እና ድሆችን የምትንከባከብ፤ እግዚአብሔርን የምታከብር ደግሞም ለባሏ ክብር የሆነች ሴት ሁሉም ሰው ሊያወድሳትና ሊያከብራት ይገባል። ሰዎችን ግንኙነት እንዳያደርጉ፤ የፈጠራ ችሎታቸውን እንዳይጠቀሙ፤ ጤነኛ ልጅ እንዳያሳድጉ፤ አብረው እንዳይሠሩ ወይም ኅብረት እንዳያደርጉ፤ በተለይም በትዳር ውስጥ፤ የሚከለክሉ ነገሮች እግዚአብሔርን ያሳዝናሉ። እግዚአብሔር ፍጥረትን የመግዛት ኃላፊነት ለጥቶናል። በአምሳሉ የተፈጠረው እና የፍጥረቱ አካል የሆነውን የመንከባከብ የተለየ ኃላፊነት አለብን።

ሰዎች አልታዘዙም

የሴትን የወሲብ ብልት መቁረጥ እግዚአብሔር ለሴቶች፤ ለባሎቻቸው እንዲሁም ልጅ በማግኘቱና አጠቃላዩ የመውለዱ ሂደት አስመልክቶ ያቀደውን ዕቅድ ማበላሸት ነው። ይህ አስደናቂና መልካም ፍጥረት፤ ሴቶችንና ልጆችን በጭካኔና አካላቸውን በሚጎዳ

እንዲሁም እግዚአብሔር በትዳር ውስጥ እንዲኖር የፈጠረውን ደስታ በሚያጎድል ሁኔታ ውስጥ እንዴት ሊገባ ቻለ? «ችግሩ ምንድን ነው?» ብለን መጠየቅ አለብን።

ይህንን ጥያቄ ለመመለስ በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ አሳዛኝ እና አስደንጋጭ ወደ ሆነው ድርጊት መለስ ብለን ማየት ይኖርብናል። እግዚአብሔር በዔድን ገነት ውስጥ ካስቀመጣቸው ሁለት ልዩ ሰዎች ጋር ሁለት ልዩ ዛፎችንም አብሮ አስቀምጦ ነበር። አንደኛው የሕይወት ዛፍ ነው (ዘፍጥረት 3:24)። ሁለተኛው ደግሞ መልካሙን እና ክፉውን የሚያሳውቅ ዛፍ ነበር። እግዚአብሔር እንዲህ አለ፤ «በአትክልት ስፍራው ውስጥ ከሚገኝ ከማንኛውም ዛፍ ፍሬ ትበላለህ። ነገር ግን፤ መልካምና ክፉን ከሚያሳውቀው ዛፍ አትበላ፤ ምክንያቱም ከእርሱ በበላህ ቀን በእርግጥ ትሞታለህ።» (ዘፍጥረት 2:17)። ይህንን ትእዛዝ የማክበር የመጀመሪያ ኃላፊነት ለአዳም ተሰጥቶት ነበር። ይህ መመሪያ ለአዳም ሲሰጠው ሔዋን ገና አልተፈጠረችም ነበር። ይህ ትእዛዝ እንዲጠብቅ እግዚአብሔር ለአዳም ኃላፊነት ሰጠው።

ሔዋን ከተፈጠረች በኋላ የነበረውን ሁኔታ ለመሳል እንድንችል አስቲ ጥቂት ግምቶችን እንጠቀም። ሁለቱም በአንድነት ፍጥረትን ሁሉ የመግዛት ወይም የመንከባከብ ሥልጣንና ኃላፊነት ተሰጥቷቸዋል። ይህ የመንከባከብ ኃላፊነት ሥራን ቢጨምርም፤ ሥራው ግን አስደሳች ነበር። ከእግዚአብሔር ጋር እንዲሁም እርስ በርሳቸው ያልተገደበ ግንኙነትን ያደርጉ ነበር። ከዚያም ሰይጣን ሔዋን ከፍሬው መሞከር እንዳለባት አሳመናት። ሔዋን ፍሬውን በተመለከተ ለባሏ የተሰጠውን ማስጠንቀቂያ ታውቅ ነበር። እንደምታውቅ የምንረዳው ሰይጣን ሊያሳምናት በሚሞክርበት ጊዜ እግዚአብሔር የተናገረውን ነገር በተሳሳተ መልኩም ቢሆን በመጥቀሷ ነው (ዘፍጥረት 3:ከ6 ጀምሮ)። ሰይጣን በሔዋን ፊት እንደ እባብ ሆኖ በመቅረብ እግዚአብሔር ከዛፉ እንዳይበሉ የሰጠውን ትእዛዝ ጥያቄ ውስጥ አስገባው። ሰይጣን ሔዋን እግዚአብሔር

የሚያውቀውን ነገር ሁሉ በማወቅ ፍላጎቷ መጣባት። ይህ እንደ እግዚአብሔር የመሆን ፍላጎት ሉሲፈርን ከእግዚአብሔር ሕልውና ያስባረረው ምክንያት መሆኑን ልብ በሉ። ሰይጣን ይህንን የሔዋን ተመሳሳይ የሥልጣን ፍላጎት እርሷ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እንድትተላለፍ ለማበረታታት ተጠቀመበት። ሔዋንም እባቡን አዳመጠችና ከተከለከለው ዛፍ በላች።

ይህ ንግግር በሚደረግበት ጊዜ አዳምም ከሔዋን ጋር አብሮ ነበር። አዳም ሔዋን ስትበላ ተመለከታት። ምናልባትም፣ ምንም ያለመሆኗን ካየ በኋላ፣ እርሱም የግብዣው ተካፋይ ሆነ። ይህ ድርጊት አጽናፈ ዓለም ላይ ሁሉ ተጽዕኖ አደረገ። አዳምና ሔዋን ለመጀመሪያ ጊዜ ከእግዚአብሔር ተደበቁ፣ በሁለቱ መካከልም ጠብ ሆነ። ለመጀመሪያ ጊዜ፣ ጎፍረትና መለያየት በመካከላቸው እንዲሁም በእግዚአብሔርና በእነርሱ መካከል ተፈጠረ። አዳም ስለሆነው ነገር ሔዋንን ጥፋተኛ አድርጎ ወቀሳት። ከሆነው ነገርም የተነሣ የእግዚአብሔር ፍጹም የሆነ ፍጥረት እስከ መጨረሻው ድረስ ተሰጦ። ይህ አሳዛኝ የሆነ የጨለማ ቅጽበት ነበር። በዚህ ነጥብ ላይ፣ ፍርሃት በትዳር እንዲሁም በሰዎች እና በእግዚአብሔር መካከል ባለው ግንኙነት ውስጥ ገባ።

እግዚአብሔር ጣልቃ ገባ

አሁን የደረሰነው በጣም አከራካሪ ወደ ሆነው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ነው። ማንኛችንም ብንሆን ቀጥሎ የሚሆነውን ነገር ያለመውደዳችን፣ ክፍሉን በታማኝነትና በቅንነት ለመተርጎም አስቸጋሪ ያደርገዋል። እግዚአብሔር ቅጣትን፣ መዋጀትንና ተስፋን የተናገረው አስጨናቂ ሁኔታ እያለ ነው። እግዚአብሔርን ያለመታዘዝ የሚያስከትለው አስከፊ ውጤት በዘመናት ሁሉ የሚታወስ ይሆናል። እግዚአብሔር በመጀመሪያ ሰይጣንን ረገመው። በኋላም፣ የአዳምና የሔዋን ድርጊት በትዳራቸው እና በሌላው ፍጥረት ላይ የሚያስከትለውን ጉዳይ ከመንገሩ በፊት፣ እግዚአብሔር በምሕረቱ የተስፋ ቃል ኪዳንን ሰጣቸው። ሰይጣንን የሚደመስስ አንድ ልጅ ወይም «ፍሬ» ከሴት እንደሚወለድ ቃል

ገባላቸው። ይህም የእግዚአብሔር የመጀመሪያ ቃል ኪዳን ነበር። ከሔዋን ልጆች መካከል አንዱ ይህንን የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ወይም የተስፋ ቃል የማስፈጸሚያ መሣሪያ በመሆን በፍጥረት ላይ ያለውን አስጨናቂ ቀን የምትቀላብስ ትሆናለች። ይህንን የሴቷን ዘር በተመለከተ የቃል ኪዳኑ ማኅተም ይሆን ዘንድ ደም አልፈለሰም። ዘሩ ኢየሱስን የሚያመለክት ነበር። እናም የእርሱ ደም የዚህ ቃል ኪዳን ማኅተም ሆኗል። በዚህ ጊዜ በሁለቱ ሰዎች ውስጥ የተፈጠረውን እፎይታ እና በሰይጣን በኩል የሆነውን የመሸነፍን ጥልቅ ሐዘን ማንም ሊገምት ይችላል።

ቢሆንም፤ እግዚአብሔር ነገሩን አልጨረሰም ነበር። ልጅ መውለድ በጣም አስቸጋሪ እንደሚሆንባት ለሔዋን ነገራት። ይህ አስቀድሞ በእርሷና በባሏ መካከል ከተፈጠረው መካሰስ ጋር ተጨምሮ ስለ ወደ ፊቱ እርግዝናዋ መልካም ነገር አልታያትም። ከአሁን በኋላ ሥራ እና ምግብን ማምረት አስቸጋሪ እንደሚሆንበት ለአዳም ተነገረው። ካለመታዘዛቸው የተነሣ ሁለቱም ሥቃይን በራሳቸው ላይ አመጡ። ከእነዚህ ከሁለቱ ውጤቶች መካከል የትኛውም ሁለት የማይስማሙ ሰዎችን ልጅ ሊወልዱበት ወዳለ ግንኙነት ለማምጣት አመቺ አልነበሩም። ይህም ኃጢአት ግንኙነትን እንደሚያበላሽ የሚያሳይ ግልጽ መልእክት ነው። ይህ ሥቃይ አዳም እና ሔዋን እንዲሁም የእነርሱ ልጆች ሁሉ ከግራ መጋባታቸው የሚያወጣ «ዘር» እንደሚያስፈልጋቸው እንዲያውቁ አደረጋቸው። ይህ የሚወለደው ዘር በእግዚአብሔር እና በሰው መካከል ያለውን ግንኙነት እንደገና የሚያድስ ተስፋ ሰጠ። ሆኖም ግን፤ ምን ጊዜም ዘሩ ወደ ምድር ቢመጣ የቅድሚያ ትኩረት የሚያስፈልገው ከባድ ግንኙነት በአዳምና በሔዋን መካከል ነበር። አዳም በምግብ ማምረት ሥራ ተጠምዶ ለሚስቱ ጊዜ ባይኖረው ኖሮ ወይም ደግሞ ሔዋን ግጭትንና የልጅ መውለድን ሥቃይ ለመገላገል በምድር ተቃራኒ አቅጣጫ ብትሰደድ ኖሮ ዘሩ አይኖርም (ኢየሱስ አይገኝም) ነበር።